

Звіт про діяльність Державної судової адміністрації України за 2023 рік

Звіт про діяльність Державної судової адміністрації України (далі – Звіт) відображає фактичний стан справ щодо виконання визначених Законом України "Про судоустрій і статус суддів" (далі – Закон №1402), Положенням про Державну судову адміністрацію України, затвердженим рішенням Вищої ради правосуддя від 17.01.2019 № 141/0/15-19 (далі – Положення), іншими актами законодавства, функцій та завдань Державної судової адміністрації України (далі – ДСА України) та її територіальних управлінь в межах повноважень, передбачених законом.

Вступ

Відповідно до статті 55 Конституції України права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб. Тобто безперешкодний доступ до правосуддя є однією з конституційних гарантій захисту прав і свобод людини і громадянина.

Відповідно до статті 124 Конституції України правосуддя в Україні здійснюють виключно суди.

Від формування якісного суддівського корпусу безпосередньо залежить і якість здійснення правосуддя в Україні.

Відповідальність за формування якісного суддівського корпусу Конституцією України та законом покладено на орган спеціальної конституційної компетенції – Вищу раду правосуддя, а також на державний колегіальний орган суддівського врядування – Вищу кваліфікаційну комісію суддів України, яка на постійній основі діє у системі правосуддя України.

Так, відповідно до статті 131 Конституції України Вища рада правосуддя вносить подання про призначення судді на посаду з числа кандидатів на посаду судді, добір яких проводить Вища кваліфікаційна комісія суддів України. Тому саме завершення формування у 2023 році зазначених ключових органів у сфері правосуддя було одним з головних індикаторів успішності проведення судової реформи в цілому, що є однією з основних вимог на шляху до вступу України в Європейський Союз.

У Звіті Європейської Комісії за результатами оцінки готовності України розпочати переговори про вступ до Європейського Союзу, опублікованому 08.11.2023, окреслені основні виклики, які стоять перед Україною у сфері правосуддя та шляхи для їх подолання. Однією з головних проблем зазначена суттєва нестача фінансового ресурсу на забезпечення діяльності судів.

Зокрема, зазначається:

"Судова система страждає від серйозного недофінансування, яке ще більше посилюється через агресивну війну та її вплив на державні фінанси. Фінансові ресурси, виділені на судову систему, задовольнили 63,4 % загальних потреб у фінансуванні у 2022 році та лише 51,4 % у 2023 році. Зокрема, несуддівський персонал у судах відчуває значне недофінансування, що спричиняє їх відтік та порушує роботу судів. Під час проміжного огляду 2022 року відбулися суттєві зміни до бюджетних призначень на судову систему. Витрати на всі місцеві та апеляційні суди скоротили більш ніж на 10 %, а на інші судові установи – на 15-20 % порівняно з початковими асигнуваннями на 2022 рік. Як тільки ситуація з державними фінансами стабілізується, Уряд має відновити фінансування судової системи, одночасно здійснюючи ретельно сплановану оптимізацію видатків і мережі судів".

Державним органом у сфері правосуддя, на який покладена відповідальність за належне фінансове та організаційне забезпечення судової влади є ДСА України. Діяльність ДСА України у 2023 році здійснювалася в умовах суттєвого обмеження фінансового ресурсу, про що і зазначається у Звіті Єврокомісії.

Відповідно до статті 148 Закону №1402 ДСА України є головним розпорядником бюджетних коштів щодо фінансового забезпечення діяльності місцевих та апеляційних судів, діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, органів суддівського самоврядування, Національної школи суддів України, Служби судової охорони та Державної судової адміністрації України.

Територіальні управління ДСА України є розпорядниками бюджетних коштів щодо місцевих судів.

Станом на 2023 рік у системі правосуддя функціонували 674 апеляційних та місцевих суди. На тимчасово непідконтрольних українській владі територіях або на територіях, де ведуться активні бойові дії, тимчасово не працюють 83 суди (із урахуванням судів, що не працюють із 2014 року). Станом на 31 грудня 2023 р. тимчасово змінено територіальну підсудність 76 місцевих та апеляційних судів (із них 59 судів відновили територіальну підсудність та повернулись у свої приміщення, якщо вони не зруйновані).

У таких непростих умовах ДСА України та її територіальні управління у 2023 році здійснювали свою діяльність щодо належного та своєчасного фінансового та організаційного забезпечення конституційного права на справедливий суд, забезпечення належних умов здійснення судочинства для повного і своєчасного розгляду судових справ, створення умов для безперешкодного здійснення правосуддя.

1. Стан фінансового забезпечення діяльності органів та установ у системі правосуддя

Відповідно до підпунктів 2 та 3 пункту 6 Положення ДСА України, відповідно до визначених завдань – здійснює функції головного розпорядника коштів Державного бюджету України щодо фінансового забезпечення діяльності судів (крім Верховного Суду та вищих спеціалізованих судів), Вищої

кваліфікаційної комісії суддів України, органів суддівського самоврядування, Національної школи суддів України, Служби судової охорони, ДСА України та її територіальних управлінь та готує бюджетний запит.

На виконання зазначеної функції у 2023 році ДСА України проводилася робота з урахуванням наступного.

ДСА України у 2023 році здійснювала функції головного розпорядника коштів Державного бюджету України за двома бюджетними програмами, а саме КПКВК 0501020 "Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними судами та функціонування органів і установ системи правосуддя" та КПКВК 0501150 "Виконання рішень судів на користь суддів та працівників апаратів судів".

Загальна потреба ДСА України як головного розпорядника коштів у 2023 році становила 33 710,1 млн гривень.

Законом України "Про Державний бюджет України на 2023 рік" ДСА України як головному розпоряднику бюджетних коштів передбачені бюджетні призначення в сумі 17 324,5 млн грн, що на 407,0 млн грн більше, ніж на кінець 2022 року, але при цьому вони забезпечують лише 56,2 % необхідних соціальних видатків системи правосуддя. Забезпечена в повному обсязі лише потреба у видатках на оплату комунальних послуг та енергоносіїв, інші поточні видатки судів, органів і установ системи правосуддя задоволені на 42,8 %.

Видатки розвитку на початок 2023 року не передбачені взагалі.

Так, на оплату праці та нарахування на неї спрямовано 88 % бюджетних призначень, на оплату комунальних послуг і енергоносіїв – близько 3 % бюджетних призначень 2023 року, питома вага інших поточних видатків на забезпечення судочинства становить 7 %.

У 2023 році кошти із загального фонду державного бюджету, які були передбачені для забезпечення діяльності судів загальної юрисдикції, спрямовані та використані за відповідними напрямками.

За рахунок понадпланових надходжень від сплати судового збору з урахуванням залишку коштів, який утворився на 01.01.2023, ДСА України внесено зміни до розпису видатків, а саме збільшено асигнування за спеціальним фондом державного бюджету на суму 1 224,5 млн гривень.

Зазначені кошти спрямовані на:

КЕКВ 2111 "Заробітна плата" – 783,6 млн грн;

КЕКВ 2120 "Нарахування на оплату праці" – 54,8 млн грн;

КЕКВ 3110 "Придбання обладнання і предметів довгострокового користування" – 319,2 млн грн;

КЕКВ 3132 "Капітальний ремонт інших об'єктів" – 52,4 млн грн;

КЕКВ 3142 "Реконструкція та реставрація інших об'єктів" – 4,5 млн грн;

КЕКВ 3143 "Реставрація пам'яток культури, історії та архітектури" – 10,0 млн гривень.

Порівняно з 2022 роком спостерігається позитивна тенденція збільшення бюджетних призначень на 2023 рік за всіма напрямками використання бюджетних коштів. Збільшення видатків на оплату праці, нарахування на неї та капітальних видатків, що були спрямовані на вирішення нагальних потреб, стало можливим

лише за рахунок понадпланових надходжень судового збору. В цілому на кінець року бюджетні призначення 2023 року в порівнянні з 2022 роком збільшені на 1 631,5 млн грн або на 9,6 % (таблиця 1).

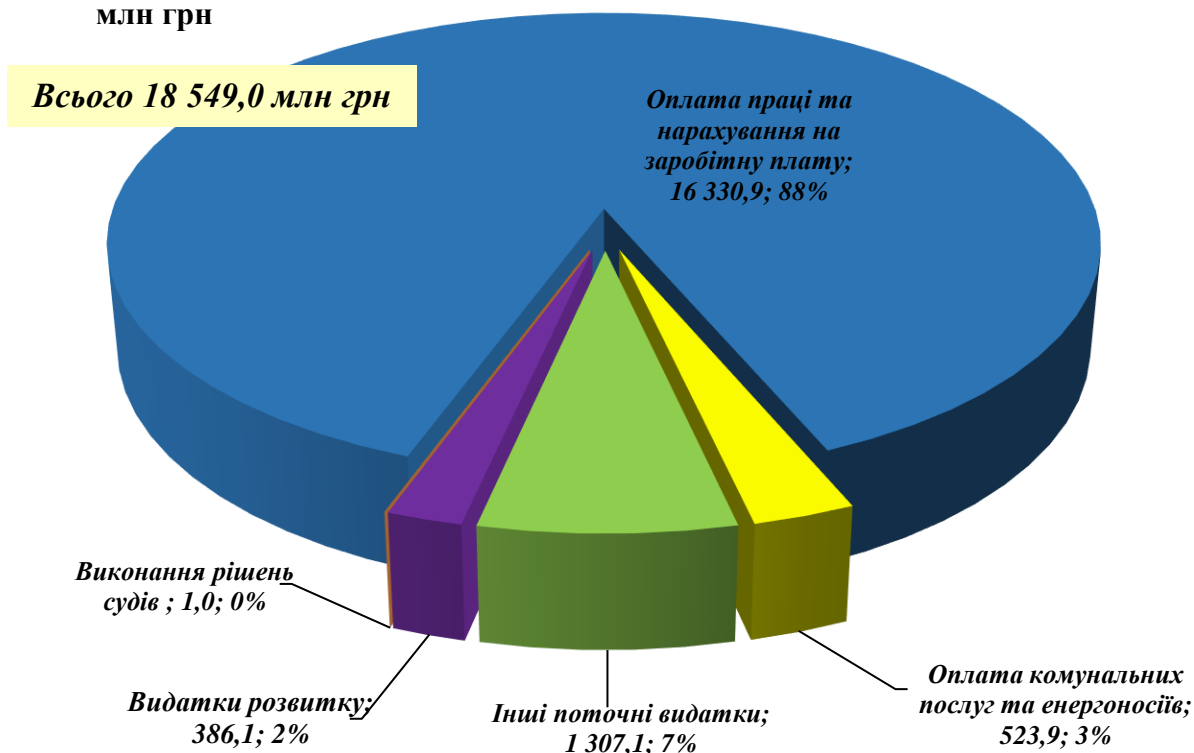
Таблиця 1

Основні напрями використання бюджетних коштів	Бюджетні призначення 2022 року, станом на 31.12.2022, млн грн	Питома вага, %	Бюджетні призначення 2023 року, станом на 31.12.2023, млн грн	Питома вага, %	Збільшення/зменшення бюджетних призначень 2023 року у порівнянні з 2022 роком	
					млн грн	%
Оплата праці та нарахування на заробітну плату	15 270,5	90 %	16 330,9	88 %	1 060,5	7 %
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	446,2	3 %	523,9	3 %	77,7	17 %
Інші поточні видатки	1 200,0	7 %	1 307,1	7 %	107,2	9 %
Видатки розвитку	0,1	0 %	386,1	2 %	386,0	772033 %
Виконання рішень судів	0,8	0 %	1,0	0,01 %	0,2	25 %
Всього	16 917,5	100 %	18 549,0	100 %	1 631,6	9,6 %

Здійснивши аналіз бюджетних призначень, передбачених станом на 31.12.2023, ДСА України як головним розпорядником бюджетних коштів виявлено, що 88 % всього фінансового ресурсу спрямовано на оплату праці та нарахування на заробітну плату. Що майже тотожно значенню відповідного показника 2022 року, який становив 90 %.

Структура бюджетних призначень 2023 року

млн грн

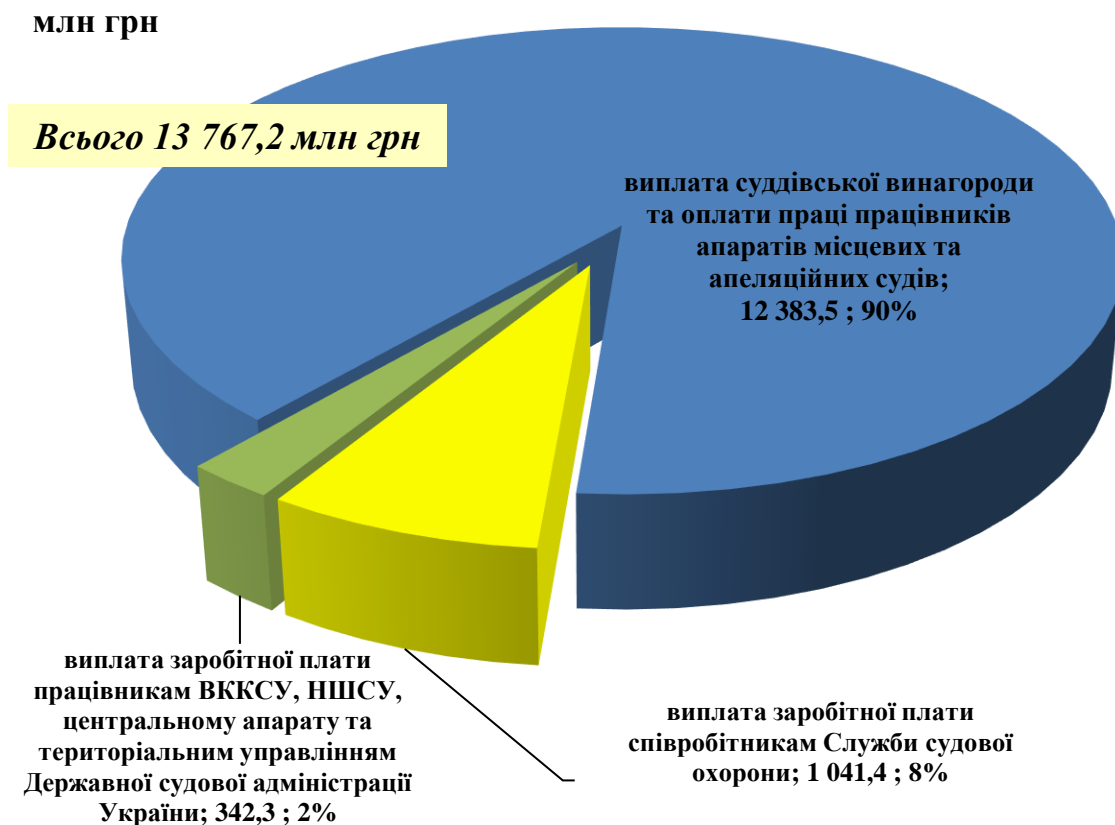
Як і в 2022, так і в 2023 році судова система мала соціально направлений бюджет: на забезпечення здійснення судочинства й оплати комунальних послуг та енергоносіїв спрямовано лише 10 % фінансового ресурсу, видатки розвитку становлять лише 2 % загальних бюджетних призначень та були призначені у IV кварталі 2023 року за рахунок понадпланових надходжень спеціального фонду державного бюджету.

Порівняно з 2022 роком фінансове забезпечення соціальних видатків (заробітна плата з нарахуваннями) збільшилося на 1 060,5 млн грн або 7 %.

Всього видатки на оплату праці за КПКВК 0501020 "Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними судами та функціонування органів і установ системи правосуддя" станом на 31.12.2023 становили 13 767,2 млн грн, з них:

- 1) для виплати суддівської винагороди та оплати праці працівників апаратів місцевих та апеляційних судів передбачено 12 385,5 млн грн або 90 %;
- 2) для виплати заробітної плати співробітникам Служби судової охорони – 1 041,4 млн грн або 8 %;

Структура бюджетних призначень 2023 року на оплату праці

—для виплати заробітної плати працівникам Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Національної школи суддів України, центральному апарату та територіальним управлінням ДСА України – 342,3 млн грн, або 2 %.

Видатки на оплату комунальних послуг та енергоносіїв у 2023 році порівняно з 2022 роком збільшились на 77,7 млн грн або 17 %.

Обсяг інших поточних видатків на здійснення судочинства у 2023 році збільшився на 107,2 млн грн або на 9 % в порівнянні з 2022 роком. Однак, зважаючи на недофінансування системи правосуддя, протягом останніх років цей напрямок є дефіцитним.

Порівняно з 2022 роком у звітному році з'явилась можливість призначити за рахунок понадпланових надходжень від сплати судового збору видатки розвитку у сумі 386,1 млн гривень, що дозволило забезпечити зазначний напрям лише на 21 %, оскільки загальна потреба у капітальних видатках становить 1 867,0 млн гривень.

Суддівська винагорода

Фонд суддівських винагород у 2023 році становив 7 266,04 млн грн, що на 2 % менше (145,5 млн грн), ніж у 2022 році (7 411,5 млн грн). Середній розмір суддівської винагороди у 2023 році становить 150,5 тис. гривень на місяць.

Виплата суддівської винагороди у 2023 році забезпечена в повному обсязі відповідно до порядку й розмірів, визначених Законами України "Про судоустрій і статус суддів" та "Про Державний бюджет України на 2023 рік".

Протягом 2023 року за погодженням Вищої ради правосуддя ДСА України здійснювала перерозподіли за КЕКВ 2113 "Суддівська винагорода" для забезпечення виплати суддівської винагороди суддям, які були відряджені до інших судів та відрядження яких було достроково припинено.

Оплата праці працівників апаратів судів

Середній розмір заробітної плати працівників апаратів судів

Таблиця 2

	2022 рік, грн	2023 рік, грн	Приріст/ зменшення, грн
Місцеві загальні суди	12 334	17 840	5 506
Місцеві господарські суди	15 167	22 502	7 335
Місцеві адміністративні суди	15 707	21 890	6 183
Апеляційні загальні суди	15 618	22 487	6 869
Апеляційні господарські суди	15 205	20 967	5 762
Апеляційні адміністративні суди	15 345	22 456	7 111
Середній розмір заробітної плати працівників апаратів судів	13 394	19 350	5 956

Так, за підсумками 2023 року, середня заробітна плата працівників апаратів судів зросла в середньому до 19 350 гривень порівняно з періодом 2022 року.

Слід зазначити, що Міністерством фінансів України було надано розпис державного бюджету на 2023 рік за КПКВК 0501020 "Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними судами та функціонування органів і установ системи правосуддя", відповідно до якого ДСА України зроблено рівномірний розподіл видатків на оплату праці суддів та працівників апаратів місцевих і апеляційних судів між судами. Вказані кошти спрямовані на

забезпечення виплати основних складових заробітної плати працівникам апаратів усіх місцевих та апеляційних судів з урахуванням стимулюючих виплат на фактичну чисельність станом на 01.08.2022 у розмірі 18 % загального фонду посадових окладів за рік.

У зв'язку із набранням чинності 28.04.2023 постановою Кабінету Міністрів України від 25.04.2023 № 391 "Деякі питання оплати праці працівників державних органів місцевого самоврядування під час воєнного стану" (далі - постанова) ДСА України за погодженням з Вищою радою правосуддя з метою часткового забезпечення коштами для реалізації постанови здійснила перерозподіл бюджетних асигнувань за рахунок економії у сумі 79 900,3 тис гривень. Вказана економія коштів виникла внаслідок призупинення дії трудових договорів, перебування у простої та відпустці без збереження заробітної плати працівників апаратів судів, які знаходились на тимчасово окупованих територіях.

З метою збереження кваліфікованих працівників апаратів судів та підвищення рівня їхньої заробітної плати шляхом забезпечення стимулюючими виплатами працівників апаратів місцевих та апеляційних судів у розмірі 70 %, працівників органів та установ системи правосуддя у розмірі 40 % від посадового окладу за період січень – грудень 2023 року, ДСА України надавала до Міністерства фінансів України відповідні пропозиції з плановими розрахунками щодо:

збільшення в частині оплати праці та нарахування на неї бюджетних асигнувань спеціального фонду Державного бюджету України на 2023 рік за бюджетною програмою за КПКВК 0501020 "Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними судами та функціонування органів і установ системи правосуддя" за рахунок понадпланових надходжень зі сплати судового збору;

збільшення бюджетних асигнувань за КЕКВ 2111 "Заробітна плата" за рахунок бюджетних асигнувань КЕКВ 2113 "Суддівська винагорода", економія за цим кодом виникла за рахунок використання суддями права на відпустки без збереження заробітної плати, відшкодування Фондом соціального страхування України виплат за листками непрацездатності та звільнення суддів у зв'язку із відставкою.

Крім того, при розрахунку потреби в додаткових коштах враховано рівень надмірного навантаження у судах та рейтинг таких судів, що дозволило отримати додатковий відсоток стимулюючих виплат працівникам апаратів вказаних судів.

В умовах обмеженості бюджетних коштів, усвідомлюючи складність питання фінансування державних органів загалом, а судової влади зокрема, питання оплати праці працівників апаратів судів і належне фінансове забезпечення діяльності місцевих та апеляційних судів є предметом постійного обговорення Вищої ради правосуддя, Комітету Верховної Ради України з питань правової політики, Робочої групи з питань забезпечення належного фінансування судової влади Комітету Верховної Ради України з питань правової політики.

У 2023 році ДСА України ініційовано, Комітетом ВРУ з питань правової політики підтримано, а Вищою радою правосуддя погоджено збільшення бюджетних асигнувань за спеціальним фондом державного бюджету на суму 838,4 млн грн та перерозподіл видатків державного бюджету за КЕКВ 2113 "Суддівська винагорода" на КЕКВ 2111 "Заробітна плата" на суму 259,8 млн грн. Міністерством фінансів України погоджено збільшення та перерозподіл бюджетних асигнувань:

довідка про зміни до річного розпису бюджету на 2023 рік від 21.09.2023 № 08/25819 на суму 300,0 млн грн на оплату праці;

довідка про зміни до річного розпису бюджету на 2023 рік від 14.12.2023 № 08/34902 на суму 798,2 млн грн, з якої за КЕКВ 2111 "Заробітна плата" 743,3 млн грн та за КЕКВ 2120 "Нарахування на оплату праці" 54,9 млн гривень.

Використовуючи єдиний підхід, ДСА України здійснила рівномірний розподіл додаткового фінансування за КЕКВ 2111 "Заробітна плата" від доведеної суми з урахуванням фактичної чисельності працівників апаратів місцевих та апеляційних судів та органів і установ системи правосуддя.

За підсумками 2023 р., завдяки такому перерозподілу бюджетних асигнувань, з урахуванням фактичної чисельності працівників апаратів судів ДСА України забезпечила середньорічні стимулюючі виплати працівникам апаратів усіх місцевих та апеляційних судів на рівні:

місцеві загальні суди – 87 % посадового окладу;

місцеві спеціалізовані суди – 90,4 % посадового окладу;

апеляційні суди – 96,7 % посадового окладу.

У 2023 році ДСА України за підтримки Вищої ради правосуддя вдалося здійснити підвищення рівня заробітних плат працівників апаратів судів та органів, виходячи з їх фактичної чисельності. Разом з тим забезпечення належного рівня оплати праці працівників апаратів судів і надалі залишається одним із пріоритетних напрямів у роботі ДСА України.

Детальна інформація щодо середнього розміру заробітної плати та стимулюючих виплат для працівників судів, органів та установ системи правосуддя, щодо діяльності яких ДСА України здійснює функції головного розпорядника бюджетних коштів, у розрізі юрисдикцій/інстанцій судів, категорій працівників за 2023 рік розміщена на офіційному вебпорталі "Судова влада України" за посиланням <https://dsa.court.gov.ua/dsa/pres-centr/news/1551736/> (додаток 1).

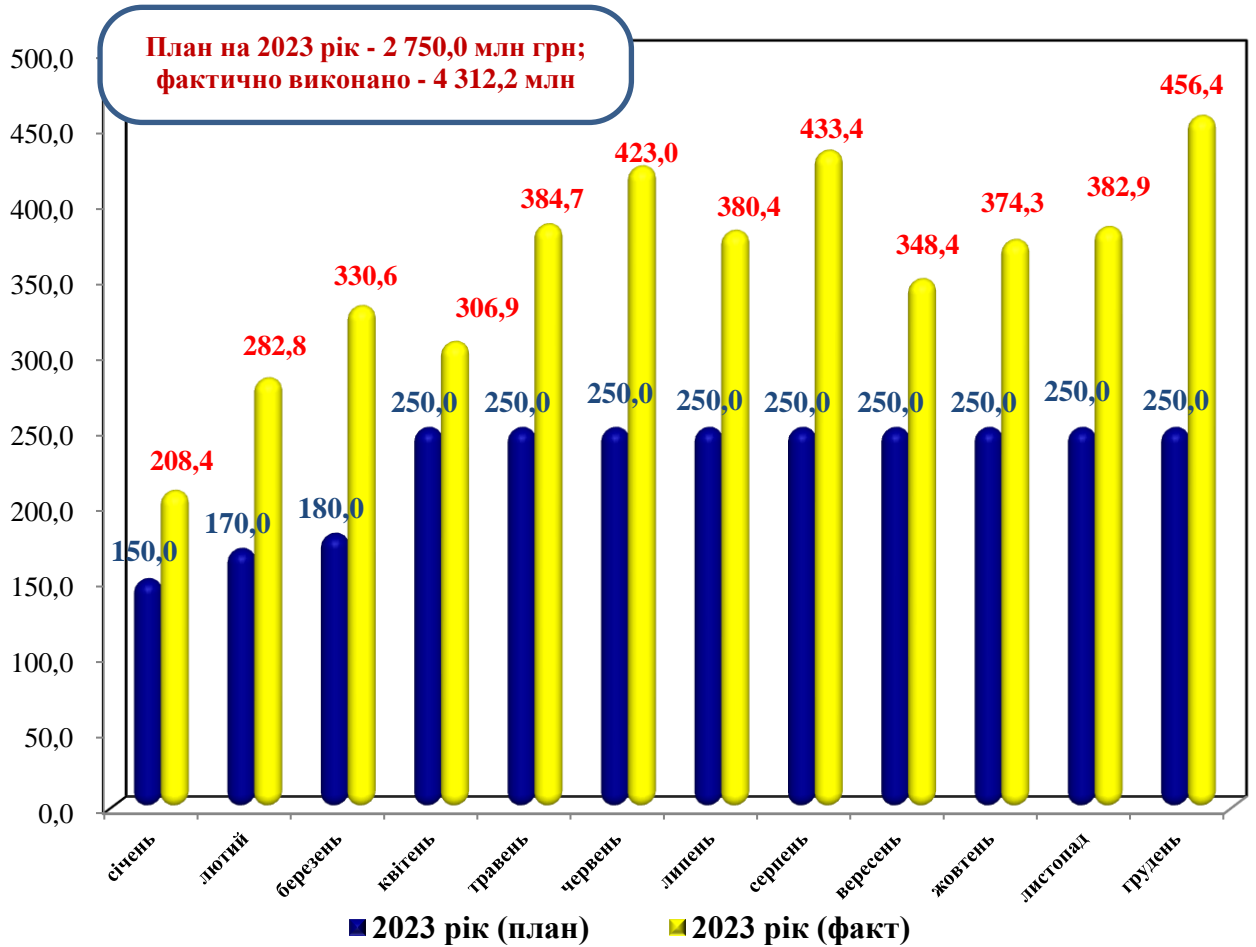
Інформація щодо надходжень від сплати судового збору

Судовий збір є джерелом наповнення державного бюджету, що спрямовується на забезпечення здійснення судочинства та функціонування органів судової влади.

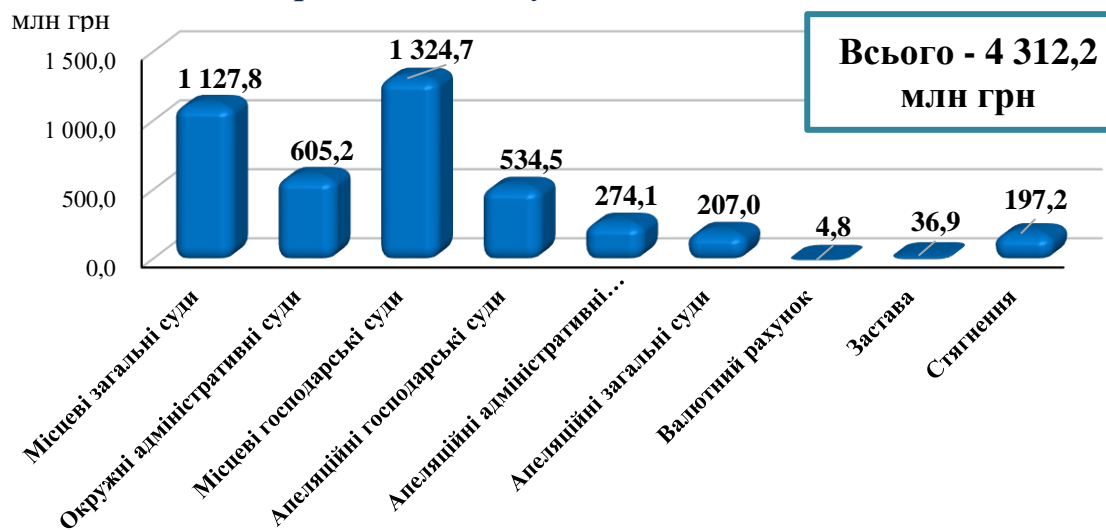
У 2023 році фактичні надходження від сплати судового збору, звернення застави в дохід держави та від стягнення судового збору (стягувачем за яким є ДСА України) становили 4 312,2 млн грн, при запланованих доходах у сумі 2 750,0 млн гривень. Таким чином, план надходження доходів від сплати судового збору у 2023 році виконано на 156,8 %.

У 2022 році надходження до спеціального фонду державного бюджету від сплати судового збору становили 2 488,7 млн грн, тобто в 2023 році маємо зростання зазначеного показника на 1 823,5 млн грн, або на 73,2 %.

План та факт надходжень від судового збору 2023 року помісячно

Надходження до спеціального фонду державного бюджету за юрисдикціями судів станом на 31.12.2023

Частка бюджетних призначень спеціального фонду становить лише 21,4 % від загальної суми бюджетних призначень ДСА України.

У 2023 році кошти спеціального фонду державного бюджету від сплати судового збору на суму 3 974,5 млн грн спрямовані:

1 889,8 млн грн або 47,6 % – на нарахування на оплату праці;

406,2 млн грн або 10,2 % – на оплату комунальних послуг та енергоносіїв;

529,7 млн грн або 13,3 % – на придбання предметів, матеріалів, обладнання та інвентарю;

660,9 млн грн або 16,6 % – на оплату послуг (крім комунальних);

47,1 млн грн або 1,2 % – на відрядження (в тому числі відрядженим суддям);

54,7 млн грн або 1,4 % – на інші поточні витрати;

386,1 млн грн або 9,7 % - на видатки розвитку.

Підготовка бюджетного запиту на 2024 рік

Для правильного та своєчасного формування бюджетного запиту на 2024-2026 роки ДСА України проведено роботу щодо збору, узагальнення та аналізу потреби розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня в фінансових ресурсах.

Інструктивним листом Міністерства фінансів України від 07.08.2023 № 04110-08-2/21527 доведено до ДСА України як головного розпорядника бюджетних коштів граничні показники видатків загального фонду державного бюджету на 2024 рік у сумі 14 590,5 млн гривень.

ДСА України на основі узагальнених проєктів кошторисів розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня було сформовано бюджетний запит на 2024-2026 роки та надіслано до Міністерства фінансів України листом від 18.08.2023 № 11-9740/23. Загальна сума потреби ДСА України у фінансових ресурсах на 2023 рік становила 36 042,0 млн гривень.

За результатами проведеного аналізу бюджетного запиту ДСА України на 2024-2026 роки Міністерством фінансів України збільшено обсяг граничних показників видатків для судів, органів і установ системи правосуддя. Уточнений бюджетний запит на 2024-2026 роки надіслано до Міністерства фінансів України листом ДСА України від 20.09.2023 № 11-11153/23 у встановленому порядку.

Проектом Закону України від 15.09.2023 № 10000 "Про Державний бюджет України на 2024 рік" (далі – проєкт № 10000) ДСА України передбачено 20 538,8 млн грн, або на 3 201,2 млн грн більше, ніж граничні показники видатків (доведені Міністерством фінансів України інструктивним листом до бюджетного запиту на 2024-2026 роки). За загальним фондом державного бюджету збільшено показники на 2 751,2 млн грн, з них 2 219,2 млн грн на оплату праці й нарахування на неї та 532,1 млн грн на видатки розвитку; за спеціальним фондом на 450,0 млн гривень.

Так, відсоток забезпечення потреби на 2024 рік у проєкті № 10000 за основними напрямками становить:

Таблиця 3

з/п	Показники	2024 рік (ПОТРЕБА) тис. грн	Видатки, передбачені проєктом державного бюджету, тис. грн	Відсоток забезпечення потреби, %
1.	Фонд оплати праці	21 524 105,8	15 186 677,1	70,6 %
2.	Нарахування на оплату праці	4 038 651,8	2 934 717,3	72,7 %
3.	Видатки на оплату комунальних послуг та енергоносіїв	711 491,0	699 750,7	98,3 %
4.	Інші видатки споживання	5 162 485,4	1 185 536,9	23,0%
5.	Видатки розвитку	3 747 923,3	532 075,7	14,2%
6.	Виконання рішень судів на користь суддів та працівників апаратів судів	857 363,2	3 000,0	0,3%
	ВСЬОГО ВИДАТКІВ	36 042 020,5	20 541 757,7	57,0%

Верховна Рада України 09.11.2023 прийняла Закон України "Про Державний бюджет України на 2024 рік", яким ДСА України встановлено бюджетні призначення у загальній сумі 20 601,2 млн грн, у тому числі за загальним фондом – 17 401,2 млн грн, за спеціальним фондом – 3 200,0 млн гривень.

ДСА України листом від 04.12.2023 № 11-15787/23 надіслано до Міністерства фінансів України проєкти зведених кошторисів, зведених планів асигнувань загального фонду державного бюджету, зведених планів спеціального фонду державного бюджету на 2024 рік для складання і затвердження річного розпису державного бюджету.

Діяльність робочої групи ДСА України з розробки та запровадження заходів реагування щодо запобігання випадкам неефективного використання коштів Державного бюджету України розпорядниками коштів нижчого рівня в умовах воєнного стану

У 2023 році продовжила свою діяльність робоча група ДСА України з розробки та запровадження заходів реагування щодо запобігання випадкам неефективного використання коштів Державного бюджету України розпорядниками коштів нижчого рівня в умовах воєнного стану (далі – робоча група), що утворена наказом ДСА України від 13.07.2022 № 233.

Основним завданням робочої групи є розроблення пропозицій та рекомендацій щодо заходів запобігання випадкам неефективного використання коштів Державного бюджету України розпорядниками коштів нижчого рівня в умовах воєнного стану.

У 2023 році робочою групою проведено два засідання (в 2022 – чотири), за результатами яких напрацьовані рекомендації та пропозиції, що внесені Голові ДСА України.

Протягом звітнього періоду рішення робочої групи реалізовані ДСА України таким чином:

1) враховано лист РСУ від 19.09.2023 № 9-рс-473/23-вих та наказом ДСА України від 31.10.2023 № 506 затверджено нову форму моніторингу місця перебування та видів організації роботи суддів, працівників апаратів судів, працівників інших органів та установ у системі правосуддя. Крім того, звужено коло суб'єктів звітування до судів, територіальну підсудність справ яких тимчасово змінено, або якими з будь-яких інших причин не здійснюється правосуддя, територіальних управлінь ДСА України, Служби судової охорони, якщо вони розташовані в областях або переміщені з тих областей, де є території, на яких ведуться активні бойові дії або такі території тимчасово окуповані;

2) ДСА України листом від 06.12.2023 № 8-15966/23 звернулась до територіальних управлінь ДСА України в Донецькій, Запорізькій, Луганській та Херсонській областях про неприпустимість виплат будь-яким особам, що перебувають на тимчасово окупованих територіях або стосовно яких відсутня інформація про перебування їх на підконтрольній Україні території;

3) начальнику управління аудиту доручено включити до зведеного плану діяльності з внутрішнього аудиту на 2024 рік проведення внутрішнього аудиту у ТУ ДСА України в Донецькій та Луганській областях з питань нарахування та виплати коштів суддям, працівникам апаратів судів та територіальних управлінь, які перебувають на тимчасово окупованих територіях;

4) ДСА України листом від 07.12.2023 № 8-16186/23 звернулась до Офісу Генерального прокурора щодо надсилання матеріалів стосовно виплати коштів судді Краснодонського міськрайонного суду Луганської області Горобцю Віталію Олександровичу до відома та відповідного реагування;

5) ДСА України листами від 07.12.2023 № 8-16209/23, № 8-16210/23 звернулась до ВРП та ВККСУ відповідно, якими в порядку інформування надіслано інформацію щодо сум коштів, нарахованих та виплачених суддям ліквідованих судів за період такої ліквідації.

2. Внутрішній аудит за фінансово-господарською діяльністю розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня

Відповідно до підпункту 7 пункту 6 Положення про ДСА України, відповідно до визначених завдань – організовує внутрішній аудит та забезпечує його здійснення в ДСА України, її територіальних управліннях, державних підприємствах, установах і організаціях, що належить до сфери управління ДСА України.

На виконання зазначеної функції у 2023 році ДСА України проводилася робота з урахуванням наступного.

Призначення внутрішнього аудиту в органах судової влади полягає, перш за все, у проведенні аудиторського дослідження діяльності бюджетної установи з метою оцінювання ефективності її діяльності та дотримання розпоряджень керівництва установи, що не стосуються питань здійснення правосуддя.

ДСА України здійснює внутрішній аудит діяльності 783 підконтрольних суб'єктів внутрішнього аудиту:

структурних підрозділів ДСА України та територіальних управлінь ДСА України;

діяльності судів, організаційне та фінансове забезпечення діяльності яких здійснює ДСА України, у частині діяльності таких судів з питань організаційного та фінансового забезпечення;

Служби судової охорони та її територіальних управлінь;

Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;

Національної школи суддів України;

державних підприємств, установ, організацій, що належать до сфери управління ДСА України.

Об'єктом внутрішнього аудиту є діяльність підконтрольних суб'єктів внутрішнього аудиту у повному обсязі або з окремих питань та/або на окремих етапах (у тому числі розроблення та виконання бюджетних програм, надання адміністративних послуг та здійснення контрольно-наглядових функцій) та заходи, що здійснюються керівництвом підконтрольних суб'єктів внутрішнього аудиту для забезпечення ефективного функціонування системи внутрішнього контролю (дотримання принципів законності та ефективного використання бюджетних коштів та інших активів, досягнення результатів відповідно до встановленої мети, виконання завдань, планів і вимог щодо їх діяльності).

Протягом 2023 року ДСА України здійснено 4 (чотири) планові внутрішні аудити. Зокрема, проведено плановий внутрішній аудит з окремих питань за зверненням Слідчого управління Головного управління Національної поліції в Дніпропетровській області.

У звітному періоді об'єктами внутрішнього аудиту були: діяльність Державного підприємства "Центр судових сервісів" за період з 01.01.2021 по 30.06.2022; діяльність з окремих питань Територіального управління ДСА України в Дніпропетровській області за період з 01.01.2018 по 31.12.2020; діяльність Територіального управління ДСА України в місті Києві та 10 (десяти) місцевих загальних судів міста Києва за період з 01.01.2021 по 28.02.2023; діяльність Територіального управління ДСА України в Київській області та 28 місцевих загальних судів Київської області за період з 01.01.2021 по 28.02.2023.

Під час проведення аудитів здійснювалась оцінка правильності складання бюджетної та фінансової звітності, кошторисів та розрахунків до кошторисів, ведення бухгалтерського обліку, а також оцінка стану дотримання порядку складання та виконання фінансових планів. Також здійснювалась оцінка стану дотримання вимог чинного законодавства: при розрахунках з оплати праці, здійсненні касових операцій та розрахунків з підзвітними особами; щодо застосування процедур та укладення угод при закупівлі товарів, робіт і послуг за державні кошти; щодо економії державних коштів та недопущення втрат бюджету; збереження державного майна; стану організації внутрішнього контролю.

За результатами проведених чотирьох планових внутрішніх аудитів виявлено порушень фінансово-бюджетної дисципліни (фінансово-господарської діяльності) на загальну суму 474 204,0 тис. грн (у тому числі, що призвели до втрат фінансових і матеріальних ресурсів на суму 26 275,4 тис. грн).

Показники	2021 рік	2022 рік	2023 рік
Кількість внутрішніх аудитів	15	8	4
Виявлено порушень, тис. грн	65 019,1	95 345,3	474 204,0
У тому числі порушення, що призвели до втрат, тис. грн	170,9	6 231,6	26 275,4

Крім того, у III кварталі 2023 року розпочато два планових внутрішніх аудитів з окремих питань діяльності територіальних управлінь ДСА України в Запорізькій та Херсонській областях за період з 01.01.2022 по 30.06.2023, термін проведення яких продовжено до 01 березня 2024 року.

Важливим напрямом аудиту є аналіз причин, умов і наслідків виявлених порушень і недоліків.

За результатами аудиторських досліджень і на підставі винесених висновків здійснено підготовку й подання керівникам підконтрольних суб'єктів внутрішнього аудиту рекомендацій щодо:

1) усунення й запобігання причинам та умовам, що призвели до неефективного або нецільового витрачання фінансових і матеріальних ресурсів та інших порушень законодавства в бюджетній, економічній і фінансово-господарській сферах;

2) відшкодування завданих державі збитків;

3) підвищення рівня внутрішнього контролю;

4) притягнення винних осіб до встановленої чинним законодавством України відповідальності.

Забезпечено усунення порушень на суму 20 906,5 тис. грн, в тому числі відшкодування фінансових втрат на загальну суму 33,1 тис. гривень.

За результатами проведених аудитів керівникам підконтрольних суб'єктів внутрішнього аудиту та керівникам самостійних структурних підрозділів Державної судової адміністрації України надано 166 рекомендацій щодо прийняття управлінських рішень, з них щодо 57 рекомендацій настав термін впровадження. Протягом 2023 року виконано повністю 44 рекомендації або 77 %. Не настав термін виконання у 2023 році щодо 109 рекомендацій.

3. Інформаційно-технічне забезпечення судів

"Використання ІТ покращує доступ до правосуддя, а також підвищує його ефективність та прозорість. З другого боку, це потребує значних фінансових інвестицій. ІТ створює нові можливості для судів у наданні користувачам судових послуг загальної інформації про судову систему, її діяльність, судову практику, судові витрати та ризики судового процесу, альтернативні методи

вирішення спорів тощо.", - Висновок № 14 (2011) Консультативної ради європейських суддів "Судочинство та інформаційні технології".

Протягом 2023 року ДСА України здійснювала заходи для належного інформаційно-технічного забезпечення судів.

Зокрема, з питань комплексної системи захисту інформації:

1) Експертною радою з питань державної експертизи в сфері технічного захисту інформації Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України розглянуто матеріали державної експертизи комплексної системи захисту інформації "Центр обробки даних Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи", що належить ДСА України, та прийнято рішення зареєструвати атестат відповідності 15.12.2023 № 867В з терміном дії до кінця воєнного стану в Україні. Цей атестат засвідчує, що комплексна система захисту інформації ДСА України забезпечує захист інформації відповідно до вимог нормативних документів з технічного захисту інформації. В подальшому заплановано проведення комплексу робіт щодо побудови комплексної системи захисту інформації впроваджених підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (далі – ЄСІТС);

2) придбано послуги, пов'язані з програмним забезпеченням інформаційної безпеки (FortiMail-VM08 та FortiSandBox-VM) із сервісною технічною підтримкою на два роки, що забезпечує належний рівень кіберзахисту комунікаційних і технологічних систем органів та установ системи правосуддя та дозволяє ефективно протидіяти сучасним інформаційним загрозам.

ДСА України протягом 2023 року вживались заходи, спрямовані на ідентифікацію та категоризацію об'єктів критичної інфраструктури у секторі правосуддя.

Робочою групою, утвореною в ДСА України, розпочато ідентифікацію та категоризацію об'єктів критичної інфраструктури сектору правосуддя згідно з Методичними рекомендаціями щодо категоризації об'єктів критичної інфраструктури, затвердженими наказом Адміністрації Держспецзв'язку від 15.01.2021 № 23.

З метою врахування секторальних критеріїв при проведенні оцінки критичності об'єктів критичної інфраструктури ДСА України розроблено зміни до додатка 1 "Визначення рівня негативного впливу на надання основних послуг у разі знищення, пошкодження або порушення функціонування об'єкта критичної інфраструктури (секторальні критерії) Методики категоризації об'єктів критичної інфраструктури, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 09.10.2020 № 1109, які постановою Кабміну від 16.01.2024 № 48 внесено до вказаного акта.

Забезпечення судів засобами інформатизації

Протягом 2023 року розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня здійснено закупівлю 2278 (при запланованих 4407) одиниць засобів інформатизації, що становить 52 % від потреби. Зокрема, придбано:

164 сервери, що становить 49 % від запланованої кількості (заплановано 333);

1 558 персональних комп'ютерів, що становить 49 % від запланованої кількості (заплановано 3 151);

561 сканер, що становить 61 % від запланованої кількості (заплановано 923).

Слід зауважити, що у разі, коли закупівля визначеного розподілом обладнання з певних причин не відбулася, розпорядники бюджетних коштів нижчого рівня з метою ефективного використання додатково виділених коштів придбавали інші, не передбачені розподілом засоби інформатизації (в межах наявної додаткової потреби). Так, було придбано 21 одиницю оргтехніки та мережевого обладнання на суму 567 тис. гривень.

Також у 2023 році засоби інформатизації придбавалися ДСА України і за рахунок поточних видатків. Так, за інформацією, отриманою від судів та ТУ ДСА України, за рахунок поточних видатків було придбано 2 845 одиниць засобів інформатизації: 1 428 персональних комп'ютерів та 1 417 одиниць оргтехніки (принтер, багатофункціональний пристрій, сканер тощо), 588 одиниць мережевого обладнання (маршрутизатори, комутатори, тощо), 4 278 одиниць комунікаційного обладнання (серверна шафа, джерела безперебійного живлення до персональних комп'ютерів, кабельности та інше).

Придбання вищезазначеної кількості засобів інформатизації дозволило збільшити середній рівень забезпечення засобами інформатизації судів станом на 01.01.2024 до 80 % (такий показник на 01.01.2023 становив близько 70 %).

Так, середній рівень оснащення судів становить:

36 665 одиниць персональних комп'ютерів, що становить 80 % від потреби (з них підлягає списанню – 4 558 од.);

1 372 одиниці серверного обладнання, що становить 80 % від потреби (з них підлягає списанню – 318 од.);

26 478 одиниць оргтехніки, що становить 80 % від потреби (з них підлягає списанню – 3 506 од.);

5 177 одиниць обладнання для аудіо-, відеозапису та відеоконференцзв'язку судових засідань, що становить 80 % від потреби (з них підлягає списанню – 1 309 од.).

Протягом 2023 року ДСА України спільно з ДП "Інформаційні судові системи" здійснено заходи із налаштування засобів криптографічного захисту інформації в судах, що сприяло безпечному передаванню інформації між судами та дата-центром судової влади відкритими каналами мережі Інтернет. Це дозволило судам відмовитися від централізованих вартісних послуг виділених каналів зв'язку та надало їм можливість користуватися значно дешевшими послугами місцевих Інтернет-провайдерів. Реалізація даного проекту у 2023 році забезпечила економію бюджетних коштів на послугах зв'язку орієнтовно в сумі близько 31,5 млн. гривень.

Забезпечення функціонування ЄСІТС

Електронні сервіси набувають все більшої актуальності в органах системи правосуддя та є досить популярним видом послуг, завдяки якому скорочується час на звернення до судів, підвищується оперативність надання та якість послуги, знижуються корупційні ризики. Особливої уваги набувають електронні послуги у період воєнного стану.

Протягом звітнього періоду функціонувало три модулі Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи: підсистеми "Електронний кабінет", "Електронний суд" та відеоконференцзв'язку.

Підсистема "Електронний кабінет", що забезпечує реєстрацію особи в ЄСІТС та подальшу її автентифікацію з використанням електронного підпису, а також доступ до всіх інших підсистем ЄСІТС, станом на 31.12.2023 налічує 277 969 користувачів.

Підсистема "Електронний суд", що забезпечує можливість користувачам створювати та надсилати в електронному вигляді процесуальні чи інші документи до суду, інших органів та установ у системі правосуддя, а також отримувати інформацію про стан і результати розгляду таких документів, станом на кінець звітнього періоду мала 277 853 користувачі. У 2023 році через підсистему "Електронний суд" подано близько 1 430 897 заяв, що орієнтовно на 40 % більше, ніж у 2022 році.

Підсистема відеоконференцзв'язку, що забезпечує учасникам справи можливість брати участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду за допомогою власних технічних засобів в установах попереднього ув'язнення, виконання покарань або медичному закладі за допомогою технічних засобів, наявних у відповідних установах, станом на 31.12.2023 налічує 92 573 зареєстрованих користувачі. Загалом через вказану підсистему проведено близько 1 564 605 судових засідань з можливістю дистанційної участі сторін процесу, із них в режимі технічної фіксації без віддалених учасників - 710 959.

Протягом 2023 року ДСА України проведено ряд заходів з метою поширення електронних сервісів, їх популяризації та спрощення доступу до них. Зокрема,

1) забезпечено інтеграцію підсистеми "Електронний суд" з Єдиним державним веб-порталом електронних послуг (Портал Дія);

2) запроваджено сервіс з автоматичного надсилання судами судових викликів і повідомлень учасникам судового процесу за допомогою месенджеру (Viber);

3) проведено I етап робіт із створення Єдиного державного реєстру виконавчих документів;

4) для отримання суддям на безоплатній основі доступу до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Єдиного державного демографічного реєстру ДСА України підписано відповідні договори з держателями таких реєстрів;

5) після прийняття Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обов'язкової реєстрації та використання електронних кабінетів в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі або її окремій підсистемі (модулі), що забезпечує обмін документами" ДСА України ініційовано внесення зміни до Положення про порядок

функціонування окремих підсистем ЄСІТС. Відповідні зміни затверджено рішенням Вищої ради правосуддя від 18 жовтня 2023 р. № 977/0/15-23;

6) згадані вище зміни сприяють забезпеченню розвитку електронного судочинства з урахуванням світових стандартів у галузі інформаційних технологій, його інтегрування в національну інфраструктуру електронного врядування через, зокрема, впровадження сучасного електронного діловодства в суді, електронного ведення справ, електронних комунікацій із судом, кабінету судді та кабінету учасника процесу;

7) продовжено заходи щодо інформаційної взаємодії з органами державної влади;

8) забезпечено передачу інформації про дату та час судового засідання та про судові документи в односторонньому порядку за допомогою відправки від підсистеми "Електронного суду" до мобільного застосунку Дія;

9) в електронному кабінеті електронного суду доопрацьований розділ довіреностей - реалізовано механізм посторінкового відображення довіреностей та листування для перегляду та роботи з довіреностями;

10) завершено тестування та доробку за результатами тестування підключення Київського апеляційного суду до підсистеми "Електронний суд";

11) розпочато заходи щодо впровадження в промислову експлуатацію підсистеми "Модуль автоматизованої взаємодії з іншими автоматизованими системами" ЄСІТС;

12) розроблено та надіслано до Офісу Генерального прокурора проєкт спільного наказу щодо особливостей реєстрації органів прокуратури у підсистемі "Електронний кабінет" ЄСІТС та обміну процесуальними документами в електронній формі із судами через підсистему "Електронний суд" ЄСІТС;

13) з метою організації ефективного управління процесом розробки і впровадження ЄСІТС, оптимізації її технічного обслуговування відповідно до наказу ДСА України від 10.11.2023 № 523 "Про внесення змін до наказу ДСА України від 22.09.2022 № 333 "Про визначення адміністратора" з 01.01.2024 Державне підприємство "Інформаційні судові системи" визначено єдиним адміністратором ЄСІТС та інших інформаційних систем і сервісів судової влади.

Протягом 2023 року спільно з міжнародними партнерами з розвитку проведено технічний аудит підсистем ЄСІТС, за результатами якого підготовлено рекомендації, що спрямовані на покращення процесів розробки та комплексного впровадження в роботу ЄСІТС.

4. Забезпечення судів приміщеннями, управління об'єктами державної власності, службове житло

Стан забезпечення судів належними службовими приміщеннями

Ураховуючи положення пунктів 2, 16 статті 152 Закону № 1402, забезпечення судів належними приміщеннями та зміцнення матеріально-технічної бази судів є першочерговими завданнями ДСА України, які в умовах воєнного стану набули ще більшої актуальності.

Сумарний розмір площі будівель (приміщень) апеляційних та місцевих судів (при граничній чисельності 7 976 суддів) відповідно до рекомендацій ДБН В.2.2-26:2010 "Будинки і споруди. Суди" (далі – ДБН) станом на 31 грудня 2023 р. має становити 1 779 727 кв. м (100 %), у тому числі в розрізі судів (кв. м):

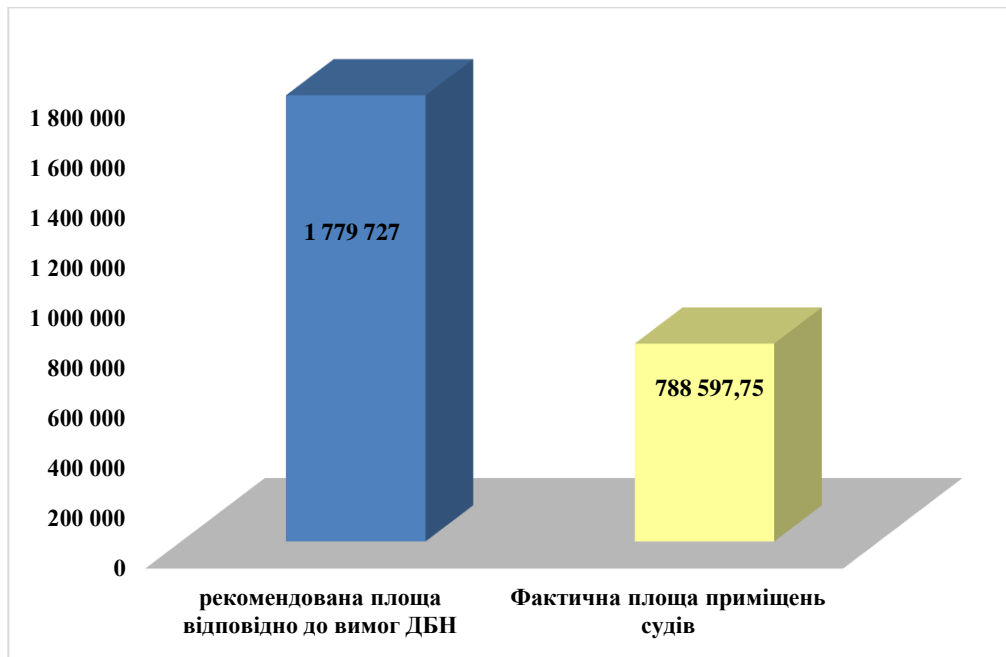
апеляційні загальні	183 770;
апеляційні адміністративні	45 280;
апеляційні господарські	39 520;
місцеві загальні	1 263 000;
окружні адміністративні	125 307;
місцеві господарські	122 850.

До повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України (24.02.2022) всі 674 апеляційні та місцеві суди були забезпечені службовими приміщеннями (загальна кількість приміщень становила 777), з яких 22 % розміщувалися в приміщеннях, що за основними параметрами максимально наближені до рекомендацій, зазначених у ДБН.

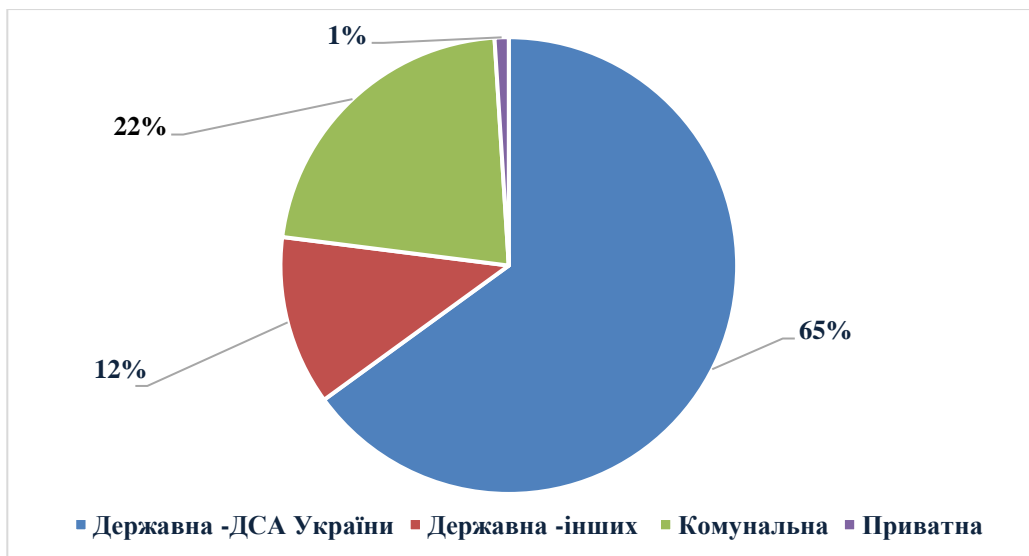
Однак у результаті збройної агресії російської федерації на територію України радикально змінилася ситуація в судах.

Так, станом на 31 грудня 2023 р. суди здійснюють судочинство у 697 приміщеннях. Існуючий розмір площі будівель (приміщень) апеляційних та місцевих судів, що використовується для здійснення судочинства, становить 44 % від рекомендованої ДБН.

Площа приміщень, в яких розміщуються апеляційні та місцеві суди, кв. м

Інформація щодо форми власності приміщень судів

ДСА України в межах повноважень постійно взаємодіє з відповідними органами та установами в частині забезпечення судів приміщеннями державної форми власності.

Так, протягом звітного періоду ініційовано передачу в державну власність до сфери управління ДСА України шести об'єктів нерухомого майна - адміністративних будівель (нежитлових приміщень), в яких розміщуються суди. Підготовлено відповідні проекти розпоряджень Кабінету Міністрів України та спільних наказів з іншими державними органами.

За результатами опрацювання вказаних ініціатив:

Кабінетом Міністрів України прийнято 3 розпорядження щодо погодження передачі з комунальної в державну власність до сфери управління ДСА України будівель (приміщень), в яких на умовах оренди розміщуються суди, а саме:

1) розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.08.2023 № 699 "Про погодження передачі будівель у м. Львові в державну власність" погоджено передачу адміністративних будівель по вул. П. Сагайдачного, 13 та по вул. Я Стецька, 13, у м. Львові з комунальної в державну власність до сфери управління ДСА України для забезпечення Восьмого апеляційного адміністративного суду приміщенням державної власності (на даний час ДСА України разом із Львівською міською радою опрацьовується питання завершення процедури приймання-передачі зазначених будівель);

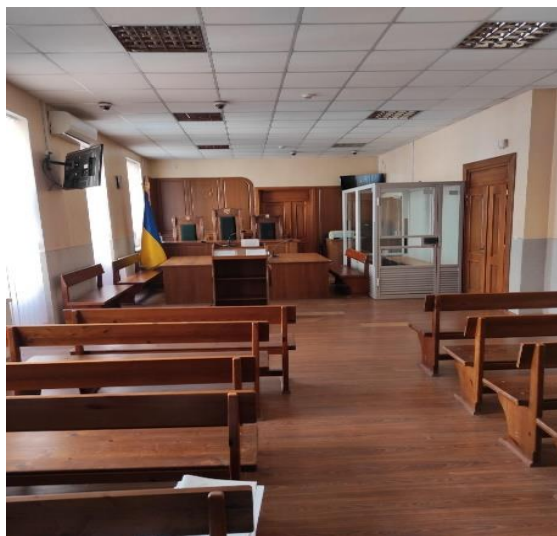

3) розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.09.2023 № 786 "Про погодження передачі будівлі у м. Ковелі в державну власність" погоджено передачу адміністративної будівлі по вул. Незалежності, 15Г, у м. Ковелі Волинської області з комунальної в державну власність до сфери управління ДСА України для забезпечення Ковельського міжрайонного суду Волинської області приміщенням державної власності (на сьогодні завершено процедуру приймання-передачі зазначеної будівлі, акт приймання-передачі затверджено ДСА України 16.11.2023);

3) розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10.11.2023 № 1024 "Про погодження передачі нежитлового приміщення у м. Чорткові Чортківського району Тернопільської області в державну власність" погоджено передачу нежитлового приміщення загальною площею 653,2 кв. м по вул. Степана Бандери, 13, у м. Чорткові Тернопільської області з комунальної в державну власність до сфери управління ДСА України для забезпечення Чортківського районного суду Тернопільської області приміщенням державної власності

(на сьогодні завершено процедуру приймання-передачі зазначеної будівлі, акт приймання-передачі затверджено ДСА України 08.01.2024).

З метою забезпечення Господарського суду Львівської області приміщенням державної форми власності завершено процедуру приймання-передачі нежитлових приміщень загальною площею 1824,9 кв. м по вул. Личаківській, 128, у м. Львові з комунальної в державну власність до сфери управління ДСА України (акт приймання-передачі затверджено ДСА України 20.01.2023, наказом ДСА України від 27.01.2023 № 36 "Про закріплення на праві оперативного управління нерухомого майна в м. Львові" за Господарським судом Львівської області закріплено на праві оперативного управління зазначене приміщення).

З метою забезпечення Березнівського районного суду Рівненської області власним приміщенням державної форми власності завершено процедуру приймання-передачі об'єктів нерухомого майна (адміністративна будівля та гараж), що розміщуються за адресою: вул. Київська, 3, м. Березне Рівненської області, зі сфери управління Міністерства юстиції України до сфери управління ДСА України (акт приймання-передачі затверджено ДСА України 06.03.2023, наказом ДСА України від 09.03.2023 № 114 "Про закріплення на праві оперативного управління нерухомого майна в м. Березному Рівненської області" закріплено зазначене майно на праві оперативного управління за ТУ ДСА України в Рівненській області).

Крім того, опрацьовувалися питання забезпечення приміщеннями державної власності Васильківського районного суду Дніпропетровської області, Орджонікідзевського міського суду Дніпропетровської області та Барвінківського районного суду Харківської області.

Відповідно до доручень Кабінету Міністрів України від 11.01.2017 №49305/1/1-16, Прем'єр-міністра України Шмигала Д. від 04.02.2021 № 4530/1/1-2021, за результатами вжитих ДСА України заходів станом на 31.12.2023 зареєстровано право власності стосовно 98,8 % будівель та приміщень, що належать до сфери управління ДСА України. Проблемним питанням залишається неможливість здійснення реєстрації права власності на 65 об'єктах державного нерухомого майна, що розміщуються на непідконтрольній на даний час українській владі території.

Станом на 31.12.2023 у сфері управління ДСА України перебувають державні підприємства "Санаторно-курортний лікувальний центр "Шкло", "Судовий будівельно-експертний центр" та "Санаторно-курортний лікувальний центр "Феміда".

Державні підприємства "Санаторно-курортний лікувальний центр "Шкло", "Судовий будівельно-експертний центр" є діючими підприємствами, які виконують функції відповідно до своїх обов'язків та завдань, визначених у Статутах. Державне підприємство "Санаторно-курортний лікувальний центр "Феміда" на сьогодні перебуває на тимчасово окупованій території АР Крим.

Інформація про пошкоджені приміщення внаслідок збройної агресії російської федерації на територію України

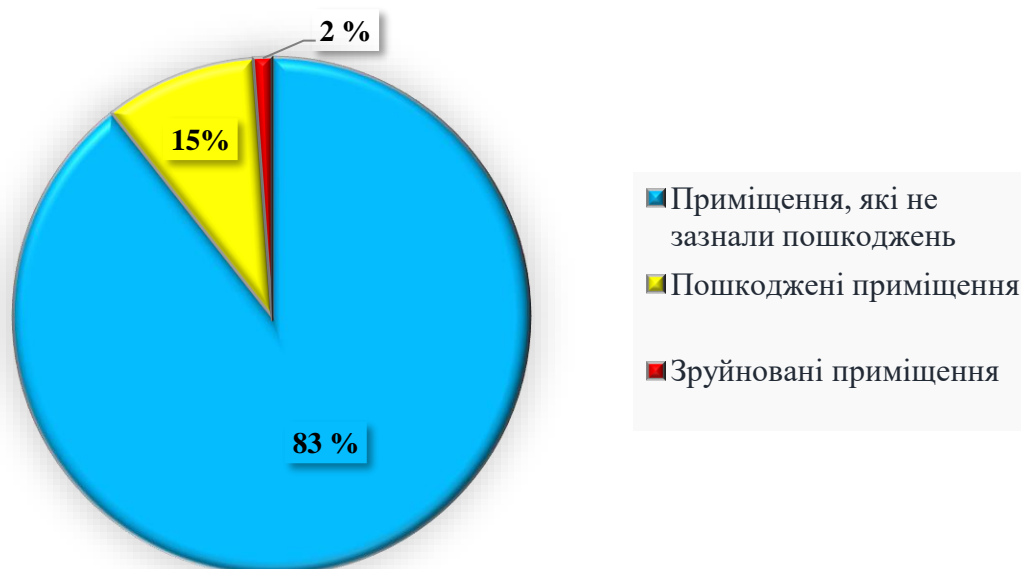
Від початку повномасштабної збройної агресії російської федерації на територію України станом на 31.12.2023 **132 приміщення 124 судів, органів та установ системи правосуддя** зазнали пошкоджень різного ступеня аж до повного руйнування та розкрадання майна, з яких :

- **124** приміщення 113 судів;
- **6** приміщень ТУ ДСА України та ТУ ССО (в Запорізькій, Миколаївській, Одеській, Харківській, Чернігівській та Херсонській областях);
- **1** приміщення Національної школи суддів України;
- **1** приміщення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Серед зазначеної кількості пошкоджених **15 приміщень** судів: Господарського суду Миколаївської області, Донецького апеляційного суду, Волноваського районного суду Донецької області, Краснолиманського міського суду Донецької області, Бородянського районного суду Київської області, Ізюмського міськрайонного суду Харківської області, Харківського апеляційного суду (зруйнована частина будівлі), Луганського апеляційного суду, Лисичанського міського суду Луганської області, Високопільського районного суду Херсонської області, Куп'янського міськрайонного суду Харківської області (зруйнована вхідна група), Березнегуватського районного суду Миколаївської області, Вугледарського міського суду Донецької області, Авдіївського міського суду Донецької області та Снігурівського районного суду Миколаївської області є **зруйнованими**.

Найбільше пошкоджено/зруйновано приміщень судових установ у Харківській (23 приміщення), Донецькій (21 приміщення) та Миколаївській (21 приміщення) областях.

117 приміщень судів, органів та установ системи правосуддя пошкоджено частково: вибито вікна, в деяких відсутнє електро-, тепло-, водопостачання, пошкоджено стелю, зали судових засідань, внутрішні двері, зазнали руйнування внутрішні перегородки між кабінетами, тощо. У деяких будівлях місцевих судів на початку бойових дій були вибиті або пошкоджені вікна, а вже згодом будівлі зазнали додаткових пошкоджень.

За попередніми розрахунками, для відновлення роботи судів у зазначених приміщеннях з проведенням комплексних ремонтних робіт, придбанням необхідного обладнання та меблів необхідно орієнтовно понад 1,9 млрд грн.

Безумовно наявність більш детальних пошкоджень буде з'ясовано після проведення ґрунтовного обстеження всіх пошкоджених будівель та виготовлення відповідної проектно-кошторисної документації.

Протягом 2023 року 23 приміщення судів, органів та установ системи правосуддя зазнало пошкоджень в Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій, Миколаївській, Одеській, Хмельницькій областях, в містах Чернігові та Києві.

Серед зазначеної кількості пошкоджених приміщень – 3 приміщення судів є зруйнованими, зокрема:

Приміщення Авдіївського міського суду Донецької області

Приміщення Вугледарського міського суду Донецької області

**Приміщення Снігурівського районного суду Миколаївської області
(суд не розміщувався)**

У приміщенні **Павлоградського міськрайонного суду Дніпропетровської області** - вночі 01.05.2023 вибуховою хвилею пошкоджено скло у вікні на першому поверсі.

Центрально-Міський районний суд м. Кривого Рогу - 08.09.2023 вибуховою хвилею у приміщенні пошкоджено 88 вікон.

Перший апеляційний адміністративний суд - внаслідок дії вибухової хвилі 02.02.2023 вибито всі вікна в будівлі суду, частково пошкоджено фасад і покрівлю.

Великоновосілівський районний суд Донецької області 20.04.2023 пошкоджено будівлю суду, вхідну групу, вибито вікна, стіну центрального входу.

Новгородівський міський суд Донецької області - 19.11.2023 вибуховою хвилею пошкоджені вікна, стелі у приміщенні.

Красноармійський міськрайонний суд Донецької області - 30.11.2023 внаслідок ракетного обстрілу м. Покровська Донецької області ударною хвилею пошкоджено фасад будівлі та віконні укоси.

Димитровський міський суд Донецької області – 30.11.2023 внаслідок ракетного обстрілу м. Мирнограда Донецької області ударною хвилею значно пошкоджені вікна, двері, покрівля.

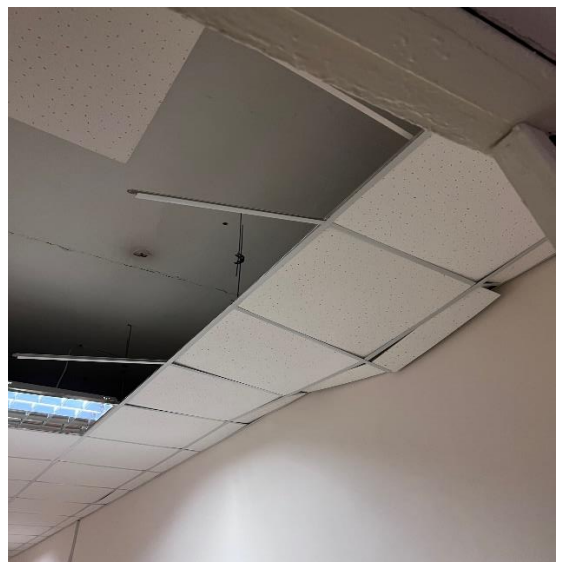
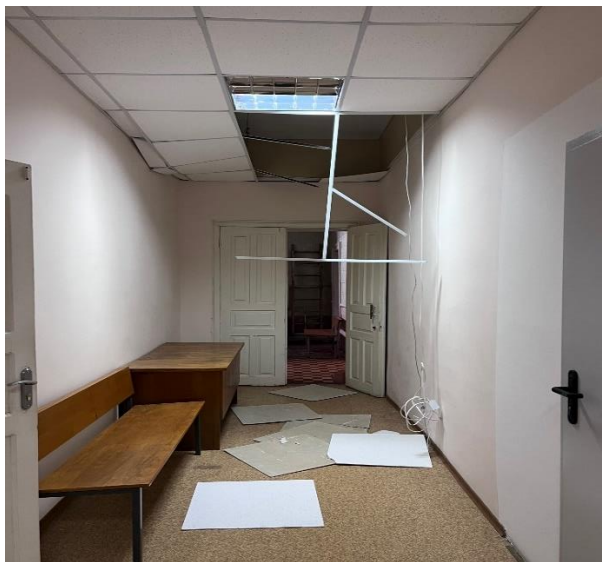
ТУ ДСА України в Запорізькій області - внаслідок ракетного обстрілу міста Запоріжжя 18.10.2023 пошкоджено 19 вікон у будівлі по вул. Олександрівській, 23, у м. Запоріжжі.

Очаківський міськрайонний суд Миколаївської області - 09.01.2023
пошкоджено приміщення суду по вул. Торгова, 44, у м. Очакові - розбиті та пошкоджені металопластикові вікна, внутрішні двері, частково пошкоджена підвісна стеля, частково розбита комп'ютерна техніка. Крім того, 07.04.2023 вибуховою хвилею повторно пошкоджено 3 вікна.

Жовтневий районний суд Миколаївської області - 09.01.2023
вибуховою хвилею пошкоджено частину підвісної стелі та світильник на першому поверсі. В багатьох місцях всієї конструкції є прогин стелі коридору першого та другого поверхів і деформація панелей підвісної системи.

Суворовський районний суд м. Одеси - 19.07.2023 вибуховою хвилею вибито вікна та двері будівлі на першому поверсі.

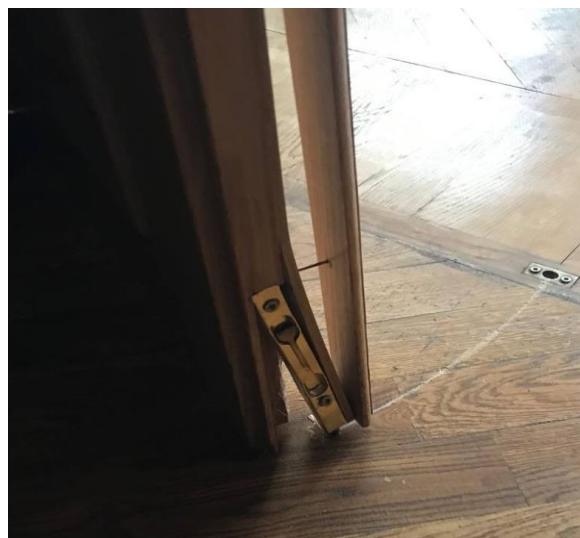
Ренійський районний суд Одеської області - вибуховою хвилею 08.09.2023 пошкоджено скло в вікнах будівлі суду.

ТУ ДСА України в Одеській області - 29.12.2023 вибуховою хвилею пошкоджені вікна, входні двері, підвісні стелі, покрівлю приміщення, в якому розміщується Територіальне управління.

Середино-Будський районний суд Сумської області - 29.11.2023 пошкоджено частково дах, стелю, підлогу, двері. Також 23.12.2023 приблизно о 21год. 00 хв. за результатами обстрілу м. Середини-Буди уламками були пошкоджені 2 вікна та стеля.

Другий апеляційний адміністративний суд - вибуховою хвилею 05.10.2023 пошкоджені вікна, двері в кабінетах будівлі суду.

Первомайський міськрайонний суд Харківської області - внаслідок артилерійського обстрілу 04.07.2023 приміщення суду по вул. Соборна, 18, у м. Первомайську було пошкоджено вікна та двері приміщення суду.

Летичівський районний суд Хмельницької області - 19.08.2023 вибуховою хвилею пошкоджено 42 кв. м. підвісної стелі в холі приміщення та в одному залі судового засідання, виведено з ладу три світильники в холі, в приміщенні гаража вибуховою хвилею розбито чотири вікна, одне вибито разом з рамою.

Славутський міськрайонний суд Хмельницької області - 25.10.2023 пошкоджено два приміщення суду, а саме:

вул. Ярослава Мудрого, 48-а, на першому поверсі будівлі пошкоджено 2 вікна, на другому поверсі – 3 вікна та 3 кв. м підвісної стелі армстронг;

вул. Миру, 16, на першому поверсі пошкоджено 4 вікна, на другому поверсі - 4 вікна, одне вікно підвального приміщення та вікно між поверхами.

Крім того, у 2023 році повторно були пошкоджені 14 приміщень судів, зокрема:

Мар'їнський районний суд Донецької області - вибуховою хвилею пошкоджено 3 вікна. Наприкінці 2022 року пошкоджені склопакети було замінено. 24.08.2023 керованою авіаційною бомбою було значно пошкоджено приміщення суду: зруйновано дві плити перекриття, вибиті вікна, внутрішні пошкодження. Крім того, 08.02.2024 внаслідок ракетного обстрілу вибуховою хвилею пошкоджено вікна та двері цього суду.

Миколаївський апеляційний суд - від вибухової хвилі на головному фасаді дев'ятиповерхової будівлі на п'яти вікнах розбито склопакети. В результаті прильоту каміння та дорожнього покриття на дах дев'ятиповерхової будівлі пробито і пошкоджено покрівлю. Також пробито та пошкоджено покрівлю двоповерхової будівлі. Крім того, зазначена будівля була повторно пошкоджена 23.09.2022 внаслідок ракетного обстрілу – пошкоджено вхідні двері

та вибите 1 вікно. 27 квітня 2023 р. втретє пошкоджено приміщення суду. 19.07.2023 вибуховою хвилею ще раз пошкоджені вікна будівлі суду.

Вовчанський районний суд Харківської області - під час обстрілу м. Вовчанська 22.10.2022 вибито 9 вікон у будівлі суду. Внаслідок авіаудару 18.04.2023 по м. Вовчанську повторно пошкоджено приміщення суду: пошкоджені вікна та службові приміщення.

Куп'янський міськрайонний суд Харківської області - у 2022 році в приміщенні у м. Куп'янську по вул. 1 Травня, 27а, вибито 35 вікон з наявних 55, пошкоджено фасад будівлі, викрадено всю комп'ютерну техніку та багатофункціональні пристрої. 25.04.2023 вибуховою хвилею повторно пошкоджені майже всі вікна суду, фасад, внутрішні приміщення.

Господарський суд Чернігівської області - в березні 2022 року були пошкоджені віконні рами та вибите скло, тріщини на стелях та стінах. В деяких кабінетах пошкоджені кондиціонери та комп'ютери. Крім того, 19.08.2023 внаслідок ракетного обстрілу центру м. Чернігова вибуховою хвилею повторно пошкоджено приміщення суду: вибито вікна, пошкоджено покрівлю, стіни, стелі, горище.

Чернігівський апеляційний суд – у 2022 році пошкоджено частину даху будівлі суду, вікна в двох залах судових засідань та робочих кабінетах працівників суду, зовнішні стіни будівлі суду (тріщини, осипання місцями штукатурки та частин елементів оздоблення), внутрішнє оздоблення приміщення суду (на сходових маршах місцями попадали мармурові плити) та 19.08.2023 внаслідок ракетного обстрілу центру м. Чернігова вибуховою хвилею повторно пошкоджено приміщення суду: вибито вікна, пошкоджено покрівлю, стіни, стелі, тощо.

Слід зазначити, що з квітня звітного року ДСА України з Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури України розпочато роботу щодо включення до переліку користувачів Державного реєстру майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України (далі — Реєстр пошкодженого та знищеного майна), судів, органів та установ системи правосуддя, державних підприємств, з визначенням функції публічного

реєстратора та користувача, з наданням відповідних прав перегляду реєстрової інформації щодо об'єктів нерухомого майна, що обліковуються на балансах в межах області/населеного пункту.

Відповідно до Порядку ведення Реєстру пошкодженого та знищеного майна, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13.06.2023 № 624, **Державній судовій адміністрації України в листопаді 2023 року надано доступ до вказаного Реєстру з визначенням функції користувача** реєстрової інформації для здійснення перегляду інформації, внесеної публічними реєстраторами.

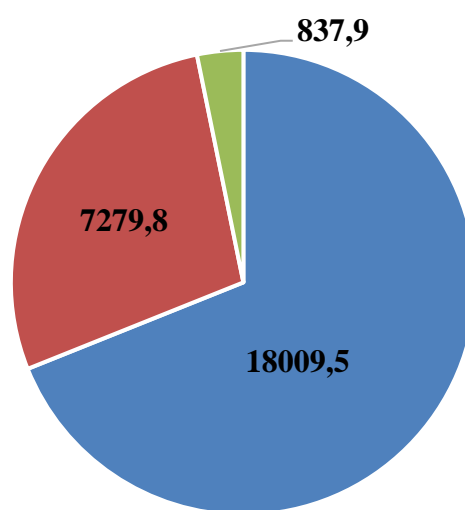
За результатами проведеного аналізу ДСА України визначено, що в Реєстрі пошкодженого та знищеного майна внесено інформацію щодо 4 пошкоджених приміщень судових установ.

Ураховуючи наведене, ДСА України спільно з судами та ТУ ДСА України разом з уповноваженими органами (виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, а в разі їх відсутності - військовими адміністраціями) вживалися невідкладні заходи, передбачені Порядком виконання невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків збройної агресії Російської Федерації, пов'язаних із пошкодженням будівель та споруд, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 19.04.2022 № 473.

Станом на 31.12.2023 до Реєстру пошкодженого та знищеного майна внесено інформацію щодо 20 % пошкоджених приміщень судів. Робота в цьому напрямі триває.

Інформація щодо відновлення пошкоджених приміщень судів

Проведення відновлювальних робіт у пошкоджених приміщеннях судів, органів та установ системи правосуддя, тис. грн

- Проведений поточний ремонт за рахунок коштів державного бюджету
- Проведений капітальний ремонт за рахунок коштів державного бюджету
- Проведений капітальний ремонт за рахунок коштів місцевого бюджету

Спільними зусиллями ДСА України з судами, територіальними управліннями ДСА України та місцевою владою протягом 2023 року **проведено аварійні відновлювальні роботи з усунення пошкоджень судових установ на загальну суму 26 127,2 тис. грн, зокрема:**

За спеціальним фондом державного бюджету за рахунок понадпланових надходжень із сплати судового збору проведено роботи з капітального ремонту пошкоджених приміщень 6 судових установ на суму 7279,8 тис. грн, зокрема:

– капітальний ремонт будівель Малинського районного суду Житомирської області, Суворовського районного суду Одеської області, Ізюмського міськрайонного суду Харківської області (для нього також було придбано два загородження зі спеціального захисного скла для встановлення в залах судових засідань), Територіального управління ДСА України у Чернігівській області на загальну суму 5 191,10 тис. грн;

– капітальний ремонт будівель Чернігівського апеляційного суду та Господарського суду Чернігівської області на загальну суму 2 088,7 тис. гривень. Слід зазначити, що для проведення цих робіт відповідно до інформації, отриманої від вказаних судів, ДСА України збільшено асигнування в розмірі 39 213,59 тис. грн. Однак, зважаючи на значний обсяг робіт та обмежений час, протягом жовтня-грудня 2023 року було використано лише 5 % від запланованих коштів (поведено технічне обстеження цих будівель та виготовлено проектно-кошторисну документацію);

За рахунок коштів державного бюджету проведено поточні ремонти пошкоджених приміщень 27 судових установ на суму 18009,5 тис. грн, зокрема:

Миколаївський апеляційний суд – проведено поточний ремонт кабінетів, коридорів, залів судових засідань, покрівель, інженерних мереж електропостачання, системи пожежної сигналізації, стін та стель та замінено металопластикові вікна на загальну суму **4 289,01 тис. грн;**

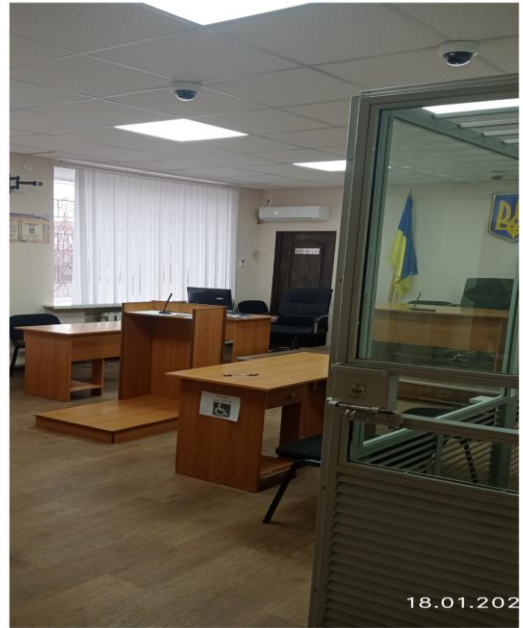
Самарський районний суд м. Дніпропетровська – замінено пошкоджені вікна на загальну суму 199,0 тис. грн;

Мар'їнський районний суд Донецької області - замінено віконні блоки та склопакети на суму 94,5 тис. грн.

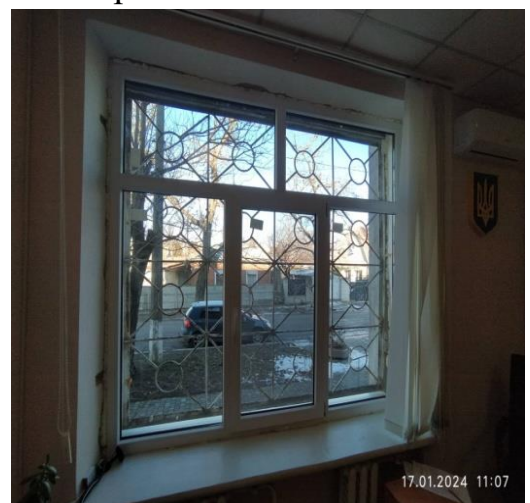
Снігурівський районний суд Миколаївської області - проведено поточний ремонт системи опалення, залів судових засідань та кабінетів на суму **312,31** тис. грн.

Центральний районний суд м. Миколаєва – проведено поточний ремонт сходів на суму **139,03** тис. грн.

Очаківський міськрайонний суд Миколаївської області – замінено пошкоджені вікна за загальну вартість **225,43** тис. грн.

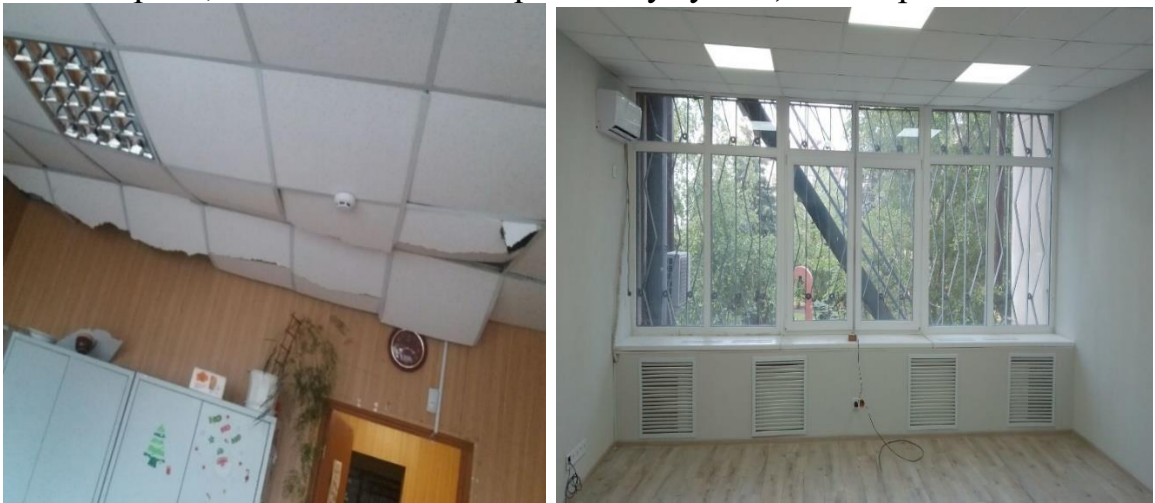

Територіальне управління ДСА України в Миколаївській області – проведено поточний ремонт стелі на суму 101,52 тис. грн.

Середино-Будський районний суд Сумської області – проведено заміну пошкоджених склопакетів на суму 82,58 тис. грн.

Балаклійський районний суд Харківської області - проведено поточний ремонт залів судових засідань, загальної канцелярії та службових приміщень, локальної мережі, каналізаційних мереж на суму 789,5 тис. грн.

Барвінківський районний суд Харківської області – проведено обстеження технічного стану приміщень, заміну металопластикових вікон, дверей металевих, ґрат, поточний ремонт покрівлі на суму 1527,1 тис. грн.

Борівський районний суд Харківської області - проведено обстеження технічного стану будівлі, поточний ремонт покрівлі, службових приміщень, залів судових засідань, системи опалення, замінено блоки віконні металопластикові на загальну суму **1256,2** тис. грн;

Дергачівський районний суд Харківської області – проведено поточний ремонт підлоги у приміщеннях очікування громадян, коридору першого поверху та конвойного приміщення, камер для тимчасового утримання підсудних (обвинувачених) на суму **307,5** тис. грн;

Ізюмський міськрайонний суд Харківської області – проведено попереднє технічне обстеження приміщень, поточний ремонт цоколю та вимощення адміністративної будівлі, заміну віконних блоків та дверних блоків на суму **1452,6** тис. грн

Куп'янський міськрайонний суд Харківської області - встановлено плити OSB 10 мм у віконних прорізах на суму **62,8** тис. грн;

Орджонікідзевський районний суд м. Харкова – проведено поточний ремонт металевих покриттів на цокольних приямках, частини фасаду з боку службового входу, службових приміщень частини системи опалення на суму **328,7** тис. грн;

Первомайський міськрайонний суд Харківської області - проведено заміну металопластикових вікон та поточний ремонт службових кабінетів на суму **293,3** тис. грн;

Шевченківський районний суд Харківської області – проведено поточний ремонт залів судових засідань, службових кабінетів та конвойного приміщення суду на суму **131,8** тис. грн;

Чугуївський міський суд Харківської області - проведено поточний ремонт покрівлі двох будівель суду та конвойного приміщення, камер та санвузла для тимчасового утримання підсудних (обвинувачених) на суму **2557,8** тис. грн.

ТУ ДСА України у Харківській області – проведено поточний ремонт кабінетів на суму **199,9** тис. грн.

Червонозаводський районний суд м. Харкова - ремонт коридору другого поверху, службових приміщень та залів судових засідань другого та третього поверхів, відновлення електромережі службового приміщення третього поверху на загальну суму **2389,2** тис. грн.

Вовчанський районний суд Харківської області - встановлено плити OSB 10 мм у віконних прорізах на суму 64,5 тис. грн.

Летичівський районний суд Хмельницької області – проведено поточний ремонт приміщення на суму 72,79 тис. грн.

Славутський міськрайонний суд Хмельницької області – проведено заміну пошкоджених вікон на суму 239,85 тис. грн.

Новозаводський районний суд міста Чернігіва – проведено ремонт частини коридорів та замінено вікна в кабінетах на суму 236,8 тис. грн.

Також проведено поточний ремонт та технічне обслуговування обладнання котельень, систем протипожежної сигналізації, віконних конструкцій, локальних комп'ютерних мереж, водопровідних, каналізаційних, вентиляційних систем у приміщеннях Херсонського міського суду, Великоолександрівського та Білозерського районних судів Херсонської області на суму 745,8 тис. грн.

Крім того, за рахунок коштів місцевого бюджету проведено капітальний ремонт службових приміщень та місць очікування для відвідувачів суду другого поверху будівлі Балаклійського районного суду Харківської області на суму 837,29 тис. гривень.

Інформація щодо проведення першочергових будівельних робіт, придбання альтернативних джерел енергопостачання та інших основних засобів, необхідних для забезпечення функціонування приміщень судів

Ураховуючи невідкладну та критичну необхідність у проведенні першочергових робіт з капітального ремонту, реконструкції та реставрації, були проведені будівельні роботи в приміщеннях 9 судів на загальну суму 18128,02 тис. грн, а саме:

- капітальний ремонт покрівлі будівлі Любашівського районного суду Одеської області на загальну суму 991,62 тис. грн;

- капітальний ремонт системи опалення будівель Міжгірського районного суду Закарпатської області, Обухівського районного суду Київської області, Ржищівського міського суду Київської області, Добровеличківського районного суду Кіровоградської області, Городищенського районного суду Черкаської області на загальну суму 5520,2 тис. грн;

- реконструкцію зовнішньої електромережі будівлі Миколаївського районного суду Львівської області на загальну суму 943,5 тис. грн;

- продовжені аварійно-реставраційні роботи в будівлі Господарського суду міста Києва на суму 10000 тис. грн;

- реконструкцію будівлі Шаргородського районного суду Вінницької області на суму 672,7 тис. грн, що становить 19 % від запланованих коштів, оскільки з необхідністю здійснення поетапної оплати за певний обсяг виконаних робіт та невчасним проведенням казначейською службою оплати наданих актів підрядник не мав можливості розпочати виконувати наступні етапи будівництва.

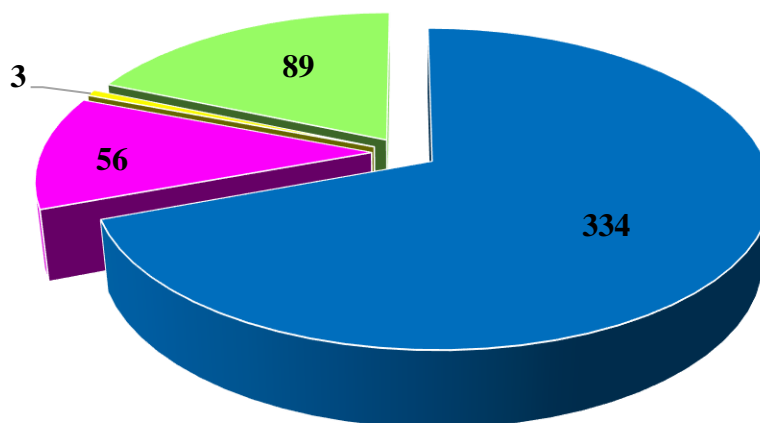
Крім того, у період підготовки до опалювального періоду 2023/24 року ДСА України судам та її територіальним управлінням було збільшено кошторисні призначення на суму 6486,7 тис. грн для придбання рециркулярних насосів, трансформаторів, конденсаційних модулів, теплових побутових насосів та котлів опалення. За результатами проведених процедур закупівлі в 18 судах встановлено відповідне обладнання на загальну суму 6 091,9 тис. гривень.

Для забезпечення безперебійної роботи 511 судів на початку жовтня-листопада 2023 року ДСА України були збільшені кошторисні призначення на придбання альтернативних джерел енергопостачання на загальну суму 54 940 тис. гривень.

Судами та територіальними управліннями ДСА України було визначено тип та характеристики альтернативного джерела енергопостачання для кожного суду окремо.

На сьогодні придбано 573 альтернативних джерела енергопостачання (генератори, системи зберігання енергії (зарядні станції, гібридні інвертори, акумуляторні батареї тощо)) на загальну вартість 42 652,50 тис. грн та забезпечено ними 482 суди, зокрема 424 місцевих загальних суди, 21 апеляційний суд, 20 господарських судів, 17 окружних адміністративних судів.

Рівень забезпечення 482 судів альтернативними джерелами електропостачання за видами та потужністю

- генератори потужністю до 10 кВт
- генератори потужністю 10-20 кВт
- генератори потужністю 25 кВт
- системи зберігання енергії

Також приміщення двох господарських судів та одного апеляційного суду, що розміщуються в орендованих приміщеннях, підключено до дизельних станцій орендодавців.

Водночас, урахувавши блокування митного оформлення вантажу на польському кордоні, відсутність пропозицій від потенційних учасників, 1 господарським судом, 2 окружними адміністративними судами, 2 апеляційними судами та 2 ТУ ДСА України не здійснено придбання запланованих альтернативних джерел енергопостачання.

Крім того, слід зазначити, що незважаючи на критичну ситуацію, що склалася у зв'язку з повномасштабною збройною агресією російської федерації проти України та відсутністю у 2023 році належного фінансового забезпечення видатків споживання, протягом звітної періоду вдалося провести роботи з поточного ремонту приміщень судових установ, що не зазнали пошкоджень внаслідок збройної агресії російської федерації на територію України, на загальну суму 52 176,45 тис. гривень.

Також за рахунок коштів місцевого бюджету були проведені роботи з капітального ремонту приміщень Вінницького апеляційного суду, Красноармійського міськрайонного суду Донецької області, Бориспільського міськрайонного суду Київської області, Вишгородського районного суду Київської області, Ірпінського міського суду Київської області, Києво-Святошинського районного суду Київської області, Іллічівського міського суду Одеської області, Територіального управління ДСА України в Полтавській області на суму 10 885,72 тис. грн, зокрема, на облаштування трьох укриттів цивільного захисту на суму 2 139,55 тис. гривень.

Забезпечення службовим житлом працівників судів та органів системи правосуддя

Відповідно до статті 138 Закону №1402 після призначення на посаду суддя, який потребує поліпшення житлових умов, забезпечується службовим житлом за місцем знаходження суду органами місцевого самоврядування в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, якщо інший порядок забезпечення службовим житлом не передбачено законом.

У зв'язку з повномасштабною збройною агресією російської федерації проти України всього пошкоджено 409 житлових приміщень суддів та працівників апаратів судів, територіальних управлінь ДСА України. За наявною інформацією станом на 31.12.2023 вже пошкоджено 31 службову квартиру, що

становить 7 % від загальної кількості службового житла, що перебуває на обліку в судах та територіальних управліннь ДСА України.

За інформацією судів і територіальних управліннь ДСА України, станом на 31.12.2023 потребують поліпшення житлових умов 931 працівник судів і територіальних управліннь ДСА України, з них: 651 суддя, 174 працівники апаратів судів, 88 помічників суддів, 18 працівників ТУ ДСА України.

Законом України "Про Державний бюджет України на 2023 рік" видатки розвитку на придбання службового житла ДСА України як головного розпорядника бюджетних коштів не передбачались.

5. Забезпечення безпеки суддів та охорони приміщень

З метою організації роботи із забезпечення безпеки суддів та охорони приміщень органів та установ системи правосуддя протягом 2023 року ДСА України здійснювала заходи з контролю за діяльністю СОО.

Із 677 судів, розміщених у 730 будівлях (без урахування 56 судів (61 будівля) охорона яких тимчасово припинена), під охороною територіальних підрозділів ССО фактично перебувають 639 (94,3%) судів, що розміщені у 685 (93,8%) будівлях. У 16 областях України всі об'єкти системи правосуддя взяті під охорону.

Протягом 2023 року:

забезпечено цілодобовою охороною підрозділами ССО – 289 об'єктів (45,2 %), Національної поліції України – 0 % (від тих, що фактично охороняються);

здійснювалась охорона лише вдень у 350 судах (54,8 %) (від тих, що фактично охороняються);

тимчасово припинено охорону в 56 судах, що становить 7,6 % від загальної кількості судів (733);

взагалі не охоронялися 38 судів, що становить 5,1 % від загальної кількості судів (733);

кількість приміщень апеляційних та місцевих судів, які охороняються військовослужбовцями Національної гвардії України – 1 суд, що становить 0,1% від загальної кількості (791);

685 приміщень апеляційних та місцевих судів охороняються співробітниками ССО, що становить 93,8 %;

94 апеляційних та місцевих суди залишаються без охорони підрозділами Національної поліції України, Національної гвардії України та ССО в денний час, з них 56 судів охорону тимчасово припинено, 38 судів не приймалися під охорону;

106 будівель апеляційних та місцевих судів залишаються без охорони підрозділами Національної поліції України, Національної гвардії України та ССО в денний час, з них у 61 будівлі тимчасово припинено охорону, 45 не приймалися під охорону.

У звітному періоді військовослужбовцями Національної гвардії України охоронявся один об'єкт системи правосуддя.

Протягом 2023 року ССО взято під охорону 53 об'єкти системи правосуддя.

Рівень забезпеченості судів, що перебувають під охороною технічними засобами для виявлення у відвідувачів речей, що заборонені проносити до приміщень суду становить:

- 75,1 % системами відеонагляду (у 515 будівлях);
- 61,5 % стаціонарними металодетекторами (у 422 будівлях);
- 96,2 % ручними металошукачами (у 659 будівлях);
- 47,4 % турнікетами (у 325 будівлях);
- 83,3 % камерами схову (у 571 будівлі).

Протягом 2023 року у період відвідування громадянами судових установ не допущено пронесення понад 196,7 тис. заборонених речей і предметів, зокрема, майже 12,6 тис. одиниць зброї.

Також за 2023 рік зростає кількість повідомлень до правоохоронних органів і судів про можливі замінування органів та установ системи правосуддя, яких за звітний період надійшло понад 3,5 тис. щодо 5 тис. об'єктів. При цьому більшість повідомлень надійшла з регіонів, наближених до зони бойових дій. За результатами перевірки цих повідомлень вибухонебезпечних предметів не виявлено.

Протягом звітного періоду територіальними підрозділами ССО стосовно 26 суддів застосовувалися заходи особистої охорони.

Крім того, після деокупації тимчасово захопленої території України у 2023 році поновлено охорону ряду об'єктів правосуддя Херсонської області, які відновили свою роботу.

З метою щоденного надання інформації на відповідний запит Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини стосовно випадків порушення тримання та неналежного поводження з особами, які перебувають у місцях несвободи, зокрема спеціальних приміщеннях для тримання обвинувачених підсудних, які розміщені у будівлях судів, ДСА України через ССО здійснювало заходи з отримання такої інформації та припинення (локалізації) виявлених випадків таких порушень.

Окремо слід зазначити, що негативним чинником, який впливав на службову діяльність ССО у 2023 році, це невирішення питання щодо виплати її співробітникам додаткової винагороди відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28.02.2022 № 168 «Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану». Станом на початок 2024 року заборгованість щодо виплати цієї додаткової винагороди становить більше 1 млрд. грн. Внаслідок цього відбувався відтік кваліфікованих кадрів зі Служби, а кількість рішень у судових справах з цього питання становить 1,1 тисячу на суму більше 400 млн. гривень. З метою вирішення цього питання ДСА України неодноразово зверталася до голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, Кабінету Міністрів України, Міністерства фінансів України, Прем'єр-міністра України щодо виділення додаткових коштів з державного бюджету для здійснення цих виплат. Однак Міністерством фінансів України було відмовлено в збільшенні на 2023 рік видатків на оплату праці для реалізації положень вказаної постанови.

З урахуванням рекомендацій Рахункової палати для більш ефективного використання онострою, наказами ДСА України від 11 жовтня 2023 року № 472 і від 27 грудня 2023 р. № 592 затверджено оновлені норми, зразки належності онострою та правила носіння для співробітників Служби судової охорони. ДСА України на виконання рішення Вищої ради правосуддя, з метою покращення матеріально-технічного забезпечення підрозділів ССО у жовтні 2023 року додатково профінансувано потреби ССО в придбанні онострою для її співробітників на суму 10, 030 млн грн.

Також у листопаді 2023 року ДСА України з метою підвищення ефективності несення служби підрозділами ССО додатково виділила 930 тис. грн. для закупівлі пального для службового автотранспорту ССО.

Крім того, на виконання рекомендацій Рахункової палати, з метою забезпечення дієвого контролю за зберіганням, носінням та застосуванням зброї і боєприпасів, що знаходяться на озброєнні підрозділів ССО, унеможливлення її втрати, наказом ДСА України від 11 жовтня 2023 р. № 473 затверджено Інструкцію з організації забезпечення, зберігання, експлуатації, обліку та списання озброєння у ССО з метою забезпечення дієвого контролю за зберіганням, носінням та застосуванням зброї і боєприпасів, які знаходяться на озброєнні підрозділів ССО, та унеможливлення їх втрати.

ДСА України спільно з ССО розроблено проєкт Стратегії розвитку ССО на 2024-2026 роки.

6. Організація роботи з питань охорони державної таємниці

Відповідно до підпункту 36 пункту 6 Положення ДСА України, відповідно до визначених завдань забезпечує в межах повноважень, визначених законом, реалізацію державної політики у сфері охорони державної таємниці в ДСА України.

Протягом 2023 року ДСА України організовано та проведено роботу з недопущення необґрунтованого допуску та доступу до секретної інформації.

Своєчасно підготовлені та надані до підрозділів Служби безпеки України документи для оформлення допуску до державної таємниці головам апеляційних та місцевих судів, до складу яких входять режимно-секретні органи.

Під час проведення зустрічей з представниками іноземних держав своєчасно розроблялись заходи з охорони державної таємниці та забезпечувався контроль за їх виконанням.

Здійснено заходи щодо отримання ДСА України спеціального дозволу на провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею.

Фактів втрати матеріальних носіїв секретної інформації та витоку секретної інформації протягом 2023 року в судах не встановлено.

7. Робота з питань управління персоналом

Визначення кількості суддів у судах

Відповідно до пункту 12 частини першої статті 3 Закону України "Про Вищу раду правосуддя" кількість суддів у суді визначає Вища рада правосуддя в порядку, визначеному Законом № 1402.

Згідно з частиною шостою статті 19 Закону №1402 кількість суддів у суді (крім Верховного Суду) визначає Вища рада правосуддя з урахуванням консультативного висновку ДСА України, судового навантаження та в межах видатків, визначених у Державному бюджеті України на утримання судів та оплату праці суддів.

Так, ВККС України звернулася до Вищої ради правосуддя та ДСА України для вирішення питання визначення кількості суддів у місцевих та апеляційних судах. Зокрема, у рішенні ВККС України від 20.07.2023 № 30/зп-23 зазначено, що питання визначення кількості суддів у місцевих та апеляційних судах викликано необхідністю оголошення конкурсів на заміщення вакантних посад суддів у цих судах у зв'язку з великою кількістю вакансій.

ДСА України листом від 18.08.2023 № 8-9730/23 звернулася до Вищої ради правосуддя з відповідним консультативним висновком. При цьому зазначено, що кількість суддів у місцевих та апеляційних судах має бути не меншою, ніж попередньо визначена наказами ДСА України. Тому для вирішення питання кадрового дефіциту в судах запропоновано визначити тимчасову кількість суддів, щоб завершити добір на посади суддів місцевих судів та розпочати нові конкурси на зайняття посад суддів у судах апеляційних інстанцій.

Вища рада правосуддя рішенням від 24.08.2023 № 852/0/15-23 визначила тимчасову кількість суддів місцевих, апеляційних судів 7976 посад, з них місцевих загальних судів – 5052 посади, господарських судів – 650 посад, окружних адміністративних судів – 663 посади, апеляційних судів – 1081 посада, апеляційних господарських судів – 247 посад, апеляційних адміністративних судів – 283 посади.

Крім того, визначення кількості суддів у місцевих та апеляційних судах Донецької, Луганської областей, Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, робота яких припинена, (959 посад) має стати передумовою організаційного та фінансового забезпечення діяльності державних органів, які утворюватимуться або відновлюватимуть роботу на деокупованих територіях України, для практичного виконання завдань і функцій держави на цих територіях.

Разом з тим ДСА України 11.09.2023 надіслала консультативний висновок щодо визначення кількості суддів Вищого антикорупційного суду, яким з урахуванням позиції Вищого антикорупційного суду, запропонувала до затвердження нормативів кадрового забезпечення судів та здійснення на їх підставі нових розрахунків визначення тимчасової кількості суддів Вищого антикорупційного суду – 63 посади, з яких 21 посада суддів Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду.

Вища рада правосуддя рішенням від 26.09.2023 №930/0/15-23 визначила відповідну кількість суддів у Вищому антикорупційному суді.

З метою обліку статистичних даних та доопрацювання Методики визначення граничної чисельності суддів у судах на основі кількості справ, які надходять на розгляд до суду, ДСА України розраховано нормативи навантаження на суддів і суди з урахуванням кількості справ, які розглядаються судами протягом звітного періоду. Вказана карта у період до повномасштабного вторгнення оновлювалася щороку, а в період війни – щоквартально та розміщена за посиланням: https://rsu.gov.ua/mzs-2023_4-maps. Орієнтовна нормативна чисельність суддів з урахуванням рекомендованих Вищою радою правосуддя показників середньої тривалості розгляду справ (рішення Вищої ради правосуддя від 24 листопада 2020 р. № 3237/0/15-20) становить 10 839 посад без урахування даних місцевих та апеляційних судів, підсудність справ яких змінена.

Станом на 31.12.2023 фактично перебувають на посадах 4 673 судді, станом на 31.12.2022 – 4 964 судді, показник зменшився на 5,9 % або на 291 особу.

Станом на 31.12.2023 в Україні 88 судів працювали в умовах, коли фактична чисельність суддів становила 50 % та менше половини штатної чисельності, станом на 31.12.2022 в аналогічних умовах здійснювали правосуддя 57 судів.

Водночас у зв'язку із прийняттям відповідних рішень про відрядження суддів у 2023 році фактична кількість суддів 21 суду перевищила встановлену, а в 2022 році така кількість суддів перевищувала встановлену у 30 місцевих загальних судах.

Разом з тим положення Закону №1402 та Порядку відрядження судді до іншого суду того самого рівня і спеціалізації (як тимчасового переведення), затвердженого рішенням Вищої ради правосуддя від 24.01.2017 № 54/0/15-17, не пов'язують процедуру відрядження суддів (як тимчасового переведення) з наявністю вакантних посад у суді, до якого здійснюється відрядження, а також із кількістю суддів, що перевищує штатну чисельність суддів відповідного суду.

Станом на 31.12.2023 у 36 місцевих загальних судах лише один суддя мав повноваження здійснювати правосуддя (станом на 31.12.2022 таких судів було 23).

Крім того, станом на 31.12.2023 у п'яти (станом на 31.12.2022 у трьох) місцевих загальних судах не здійснювалось правосуддя: Апостолівський районний суд Дніпропетровської області, Лугинський районний суд Житомирської області, Чуднівський районний суд Житомирської області, Устинівський районний суд Кіровоградської області, Татарбунарський районний суд Одеської області, Обставини, через які в судах неможливо здійснювати правосуддя: посади суддів незаповнені або повноваження судді припинились у зв'язку із закінченням строку, на який його/її було призначено; перебування суддів у соціальних відпустках тощо

У зв'язку з неможливістю здійснення правосуддя, надмірним рівнем судового навантаження у відповідному суді, припиненням роботи суду у зв'язку зі стихійним лихом, воєнними діями, заходами боротьби з тероризмом або іншими надзвичайними обставинами, ДСА України здійснювала заходи для відрядження суддів до іншого суду того самого рівня і спеціалізації для здійснення правосуддя відповідно до статті 55 Закону №1402.

Так, протягом 2023 року ДСА України надіслала 97 повідомлень про необхідність розгляду питання щодо відрядження 285 суддів до 61 суду, 3 повідомлення щодо продовження строку відрядження 3 суддів до 3 судів та 22 повідомлення щодо дострокового закінчення відрядження стосовно 65 суддів у 22 судах.

Управління персоналом апаратів судів

Штатна чисельність працівників апаратів місцевих та апеляційних судів станом на 31.12.2023 становить 27 528 (на 31.12.2022 – 27 802) посад. Фактична чисельність працівників апаратів місцевих та апеляційних судів станом на 31.12.2023 становить 22 959 (на 31.12.2022 – 23 732) осіб. За рік кількість людей, які працюють в апаратах судів, зменшилась на 3 % або на 773 працівники.

Протягом 2023 року зберігалася тенденція відтоку кадрів з державної служби українських судів. Станом на 31.12.2023 кількість державних службовців, які працюють в апаратах судів, становила 14 039 осіб, з них на посадах державної служби категорії "Б" працювали – 2 350 осіб, на посадах державної служби категорії "В" – 11689, у тому числі 5 187 секретарів судового засідання.

Станом на 31.12.2022 фактична чисельність державних службовців апаратів місцевих, апеляційних судів становила 13 658 осіб, тобто скоротилася на 2,7 % або на 381 державного службовця.

Разом з тим у разі збереження тенденції відтоку державних службовців з апаратів судів, навантаження на осіб, які працюють, значно збільшиться. Така ситуація не сприятиме сталості кадрового потенціалу системи правосуддя і тим більш не мотивує державних службовців до професійного розвитку.

Уряд постановою Кабінету Міністрів України від 23 жовтня 2023 р. № 1109 "Про підготовку до запровадження умов оплати праці державних службовців на основі класифікації посад у 2024 році" затвердив Каталог типових посад державної служби і критерії віднесення до таких посад. Це було одним із ключових кроків до реформування системи оплати праці державних службовців апаратів судів.

ДСА України у порядку, передбаченому Алгоритмом проведення класифікації посад державної служби в умовах воєнного стану та Каталогом типових посад державної служби і критеріїв віднесення до таких посад, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 23.10.2023 № 1109, надіслала на погодження результати класифікації посад державної служби працівників судів загальної юрисдикції, ДСА України та ТУ ДСА України.

НАДС погодила 100 % подані результати класифікації посад державної служби.

ДСА України спільно з Національним агентством України з питань державної служби у 2023 році забезпечили проходження класифікації посад державної служби працівників апаратів 48 місцевих спеціалізованих судів та 30 апеляційних судів.

Наприкінці 2022 року Рада суддів України рішенням від 06.10.2022 № 32 внесла зміни до Положення про помічника судді, затвердженого рішенням Ради суддів України від 18.05.2018 № 21, врегулювавши питання чисельності помічників суддів.

Максимальна кількість помічників суддів у суді не може перевищувати кількість посад суддів, визначених Вищою радою правосуддя з урахуванням консультативного висновку ДСА України, судового навантаження та в межах

видатків, визначених у Державному бюджеті України на утримання судів та оплату праці суддів

У випадку ухвалення рішення про відрядження судді до суду понад встановлену кількість посад суддів до максимальної кількості помічників суддів додається кількість посад, яка відповідає кількості посад відряджених суддів понад встановлену кількість.

Штатна чисельність посад помічників суддів в цілому по Україні не перевищує кількості посад суддів (7976) і становить 6720 посад.

На сьогодні в місцевих та апеляційних судах працює 5499 помічників суддів; станом на 31.12.2022 – 5799 помічників суддів.

Підготовка, підвищення рівня кваліфікації суддів та працівників апаратів судів у Національній школі суддів України

Протягом 2023 року з метою підвищення рівня кваліфікації періодичне навчання в Національній школі суддів України пройшли 3 327 суддів. З них 533 судді, обрані на адміністративні посади в судах, та 42 судді, які тимчасово відсторонені від здійснення правосуддя за рішенням кваліфікаційного або дисциплінарного органу.

Для забезпечення безперервного навчання та підвищення кваліфікації працівників апаратів судів, ДСА України погоджено Стандартизовані програми НШС України з підготовки та підвищення рівня кваліфікації працівників апаратів судів на 2023 та 2024 роки.

Крім того, Національна школа суддів України у 2023 році забезпечила підготовку та підвищення рівня кваліфікації 9 763 працівники апаратів судів, з них 942 керівники апаратів місцевих апеляційних судів та їх заступники, 2 465 помічників суддів.

8. Організація мобілізаційної роботи в судах

Організація мобілізаційної підготовки та мобілізація в судах, ДСА України, її територіальних управліннях та державних підприємствах, що перебувають у сфері управління ДСА України, організована та проводиться відповідно до Закону України від 21 жовтня 1993 р. № 3543-ХІІ (далі – Закон № 3543) "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію" та інших нормативно-правових актів.

Так, статтею 15 Закону № 3543 визначені повноваження ДСА України щодо мобілізаційної підготовки стосовно її територіальних управлінь та державних підприємств, що перебувають у сфері управління ДСА України, статтею 19 визначені повноваження ДСА України щодо організаційного забезпечення мобілізаційної підготовки апеляційних та місцевих судів.

Статтею 21 Закону № 3543 визначені обов'язки судів, органів та установ системи правосуддя щодо мобілізаційної підготовки та мобілізації.

Відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 10.02.2023 № 122 "Питання розроблення мобілізаційного плану України на особливий період" призупинено здійснення заходів, передбачених планом-графіком розроблення органами державної влади, іншими державними органами, Збройними Силами, іншими утвореними відповідно до законів військовими

формуваннями та правоохоронними органами спеціального призначення мобілізаційного плану України на особливий період, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 15.12.2021 № 1337 "Про організацію розроблення мобілізаційного плану України на особливий період та утворення Міжвідомчої робочої групи з питань розроблення та узгодження складових мобілізаційного плану України на особливий період" (далі - постанова №1337).

У зв'язку з тим, що мобілізаційні плани судів, ДСА України, її територіальних управлінь та державних підприємств, що перебувають у сфері управління ДСА України, є складовою частиною мобілізаційного плану України на особливий період виконання заходів, передбачених планом-графіком, затвердженим постановою № 1337, розроблення зазначених мобілізаційних планів також було призупинено до визначеного у пункті 2 постанови № 1337 терміну.

Зважаючи на вищевикладене, ДСА України протягом 2023 року здійснювала організаційне забезпечення в судах, органах та установах системи правосуддя двох складових змісту мобілізаційної підготовки, визначених пунктом 3 статті 3 Закону № 3543, а саме:

військовий облік призовників, військовозобов'язаних та резервістів;

бронювання військовозобов'язаних за органами державної влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами і організаціями на період мобілізації та на воєнний час.

Робота в судах, органах та установах системи правосуддя у 2023 році щодо військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів організована відповідно до вимог Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2022 № 1487 (далі – Порядок № 1487), та наказу ДСА України від 19.01.2023 № 25 "Про стан військового обліку призовників, військовозобов'язаних і резервістів у 2022 році та завдання на 2023 рік".

Основні зусилля осіб, відповідальних за ведення військового обліку, протягом року були спрямовані на взаємодію з районними та міськими територіальними центрами комплектування та соціальної підтримки (далі – ТЦК та СП) щодо оповіщення військовозобов'язаних про виклики до ТЦК та СП щодо призову військовозобов'язаних до лав Збройних Сил України, уточнення персональних даних військовозобов'язаних та направлення їх на проходження до військово-лікарської комісії, а також бронювання військовозобов'язаних в умовах правового режиму воєнного стану під час мобілізації.

Протягом 2023 року комісіями Генерального штабу Збройних Сил України був перевірений стан військового обліку призовників, військовозобов'язаних і резервістів в місцевих судах, органах та установах системи правосуддя Сумської та Чернівецької областей. Недоліків щодо стану ведення військового обліку не виявлено та рекомендовано ввести до штатних розписів окремих посад головних спеціалістів з питань мобілізаційної підготовки.

Відповідно до вимог пункту 72 Порядку № 1487 комісіями ДСА України протягом 2023 року здійснена перевірка 14 судів, органів та установ системи правосуддя щодо стану військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів, бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації та на воєнний час, а також перевірки обліку, формування справ, зберігання і використання службових документів з відмітками Літер "М". За результатами роботи складені відповідні акти та встановлені терміни щодо усунення виявлених недоліків.

Підсумки роботи щодо військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів у 2023 році були підведені у наказі ДСА України від 01.02.2024 № 47 "Про стан військового обліку призовників, військовозобов'язаних і резервістів у 2023 році та завдання на 2024 рік" та відповідно до вимог пункту 72 Порядку № 1487 у визначені терміни доведені до Генерального штабу Збройних Сил України.

Робота щодо бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації та на воєнний час у судах, органах та установах системи правосуддя протягом 2023 року здійснювалася відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 04.02.2015 № 45 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 11.01.2018 № 12 "Про внесення змін до Порядку бронювання військовозобов'язаних за органами державної влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування та підприємствами, установами і організаціями на період мобілізації та на воєнний час" (далі – постанова № 45), розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.03.2015 № 493 "Про затвердження переліків посад і професій військовозобов'язаних, які підлягають бронюванню на період мобілізації та на воєнний час" (далі – Перелік посад і професій) та постанови Кабінету Міністрів України від 27.01.2023 № 76 "Деякі питання реалізації положень Закону України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію" щодо бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації та на воєнний час" (далі - постанова № 76).

Бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації та на воєнний час відповідно до вимог постанови № 45 здійснювалося безпосередньо відповідальними особами за ведення військового обліку в судах, органах та установах системи правосуддя з ТЦК та СП відповідно до Переліку посад і професій.

Бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації та на воєнний час відповідно до вимог постанови № 76 здійснювалося ДСА України (було подано близько 856 пропозицій на погодження списків військовозобов'язаних, які пропонувалися для бронювання від судів, органів та установ системи правосуддя) та надсилалося до Генерального штабу Збройних Сил України та Міністерства економіки України. Результатом цієї роботи було прийняття 56 рішень (наказів) Мінекономіки щодо бронювання військовозобов'язаних, які працюють в судах, органах та установах системи правосуддя.

Відповідно до вимог пункту 13 постанови № 76 ДСА України протягом 2023 року узагальнювала щоквартальні звіти про чисельність військовозобов'язаних, які заброньовані згідно з цим Порядком від судів, та надсилала їх до Міністерства економіки України.

ДСА України своєчасно надано Міністерству економіки України звіт про чисельність військовозобов'язаних, які заброньовані згідно з переліками посад і професій, які підлягають бронюванню на період мобілізації та на воєнний час, станом на 01.01.2024 відповідно до вимог пункту 54 постанови № 45.

Пунктом 4 Переліку відомостей з питань мобілізаційної підготовки національної економіки, які містять службову інформацію, затвердженого наказом Міністерства економіки України від 18.05.2007 № 140, відомості про військовозобов'язаних, заброньованих за центральними та місцевими органами виконавчої влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, мають гриф обмеження доступу - "Для службового користування", а відомості за сукупністю всіх показників у цілому щодо судів, органів та установ системи правосуддя мають гриф обмеження доступу - "Таємно".

Відповідно до пункту 1.13 розділу I Переліку відомостей, що становлять службову інформацію в ДСА України, затвердженого наказом ДСА України від 10.03.2023 № 119, відомості стосовно військовозобов'язаних суддів та працівників апаратів судів, ДСА України, її територіальних управлінь та державних підприємств, що належать до сфери управління ДСА України, що призвані на військову службу під час мобілізації, у тому числі прізвище, ім'я по батькові та посаду, мають гриф обмеження доступу - "Для службового користування" Літер "М".

Зважаючи на вищевикладене, інформація про заброньованих військовозобов'язаних на період мобілізації та на воєнний час, а також призваних військовозобов'язаних до лав Збройних Сил України під час мобілізації в судах, органах та установах системи правосуддя не відображається у Звіті.

У 2023 році два працівники ДСА України пройшли підвищення кваліфікації з питань мобілізаційної підготовки та мобілізації на базі Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана. Крім того, вирішено питання щодо підвищення кваліфікації за цим напрямом відповідальних посадових осіб у судах у 2024 році.

ДСА України спільно з Національною школою суддів України відповідно до вимог пункту 12 Порядку № 1487 у 2023 році відпрацьована програма підготовки підвищення кваліфікації осіб, відповідальних за ведення військового обліку, та погоджена з Генеральним штабом Збройних Сил України.

Відповідно до погодженої програми у 2024 році заплановано проведення підвищення кваліфікації осіб, відповідальних за ведення військового обліку в судах, органах та установах системи правосуддя.

9. Реалізація заходів у сфері цивільного захисту

Положеннями частини другої статті 20 Кодексу цивільного захисту України встановлено, що організація заходів цивільного захисту суб'єкта господарювання здійснюється підрозділами (посадовими особами) з питань цивільного захисту, які створюються (призначаються) керівниками зазначених суб'єктів господарювання.

ДСА України протягом 2023 року здійснювала заходи у сфері цивільного захисту.

Так, наказом ДСА України від 09.05.2023 № 226 затверджено Порядок проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій для працівників ДСА України. Цим же наказом утворено комісію з питань евакуації працівників ДСА України та затверджено її персональний склад.

Оновлено структуру відповідальних за організацію заходів цивільного захисту, дотримання вимог пожежної та техногенної безпеки на об'єктах в ДСА України та територіальних управліннях ДСА України.

Відповідна робота з питань цивільного захисту проводилась в 2023 році і в територіальних управліннях ДСА України та координувалась ДСА України.

Зважаючи на актуальність питання, ДСА України спільно з Інститутом Державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту організовано та проведено навчання (тренінги) на теми:

"Правила поводження з вибухонебезпечними предметами";

"Домедична підготовка".

Також 23.06.2023 укладений тристоронній Меморандум про співпрацю між Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Державною судовою адміністрацією України та Службою судової охорони. Цей Меморандум фактично є дорожньою картою створення безпекового простору шляхом миттєвого реагування на надзвичайні події у судових установах в умовах воєнного стану та розроблення превентивних заходів, які стануть запорукою збереження найціннішого – людських життів <https://dsa.court.gov.ua/dsa/pres-centr/news/1441416/>

Крім того, ДСА України наказом від 13.11.2023 № 524 затверджено Рекомендації на випадок надзвичайних ситуацій у разі неможливості здійснення правосуддя чи інших функцій з об'єктивних причин під час воєнного або надзвичайного стану, у зв'язку зі стихійним лихом, військовими діями, заходами щодо боротьби з тероризмом або іншими надзвичайними обставинами та запропоновано судам з урахуванням Типового плану заходів розробити Індивідуальний план виконання судами основних заходів з реагування на надзвичайні ситуації у разі неможливості здійснення правосуддя.

За інформацією, отриманою від судів та ТУ ДСА України, Типові плани заходів розроблено усіма місцевими судами, апеляційними господарськими та апеляційними адміністративними, ТУ ДСА України, також 22 із 24 апеляційними судами та 20 із 25 окружними адміністративними судами.

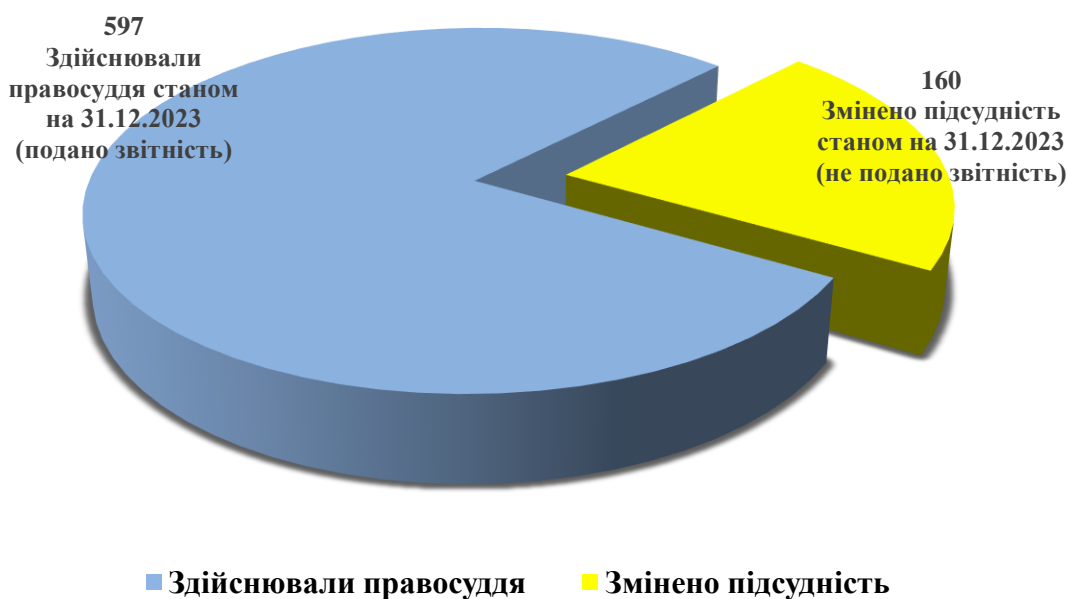
Разом з тим ДСА України в межах своїх повноважень у звітному періоді постійно здійснювала надання методичної допомоги (консультацій) судам, органам і установам у системі правосуддя, державним підприємствам, що належать до сфери управління ДСА України, з питань цивільного захисту.

10. Огляд даних судової статистики та стану обліково-статистичної роботи

Відповідно до пункту 6 частини першої статті 152 Закону №1402 ДСА України організовує роботу з ведення судової статистики, діловодства та архіву; контролює стан діловодства в судах.

Воєнні дії та спричинені ними значні пошкодження критичної інфраструктури суттєво вплинули на функціонування судової влади в Україні в цілому та, зокрема, на стан здійснення правосуддя місцевими та апеляційними судами, що відобразилось на стані їх обліково-статистичної роботи.

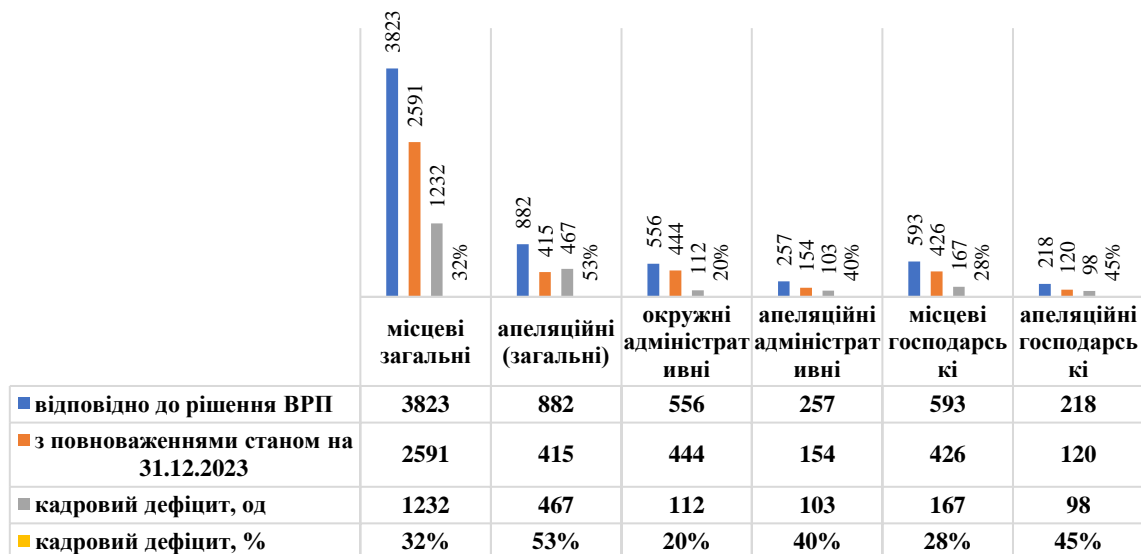
У 2023 році не надавалась статистична інформація 154 місцевими та 6 апеляційними судами, підсудність справ яких змінено.

При цьому кількість суддів у судах, яким змінено територіальну підсудність судових справ, становить близько 66 відсотків від кількості, встановленої рішенням Вищої ради правосуддя.

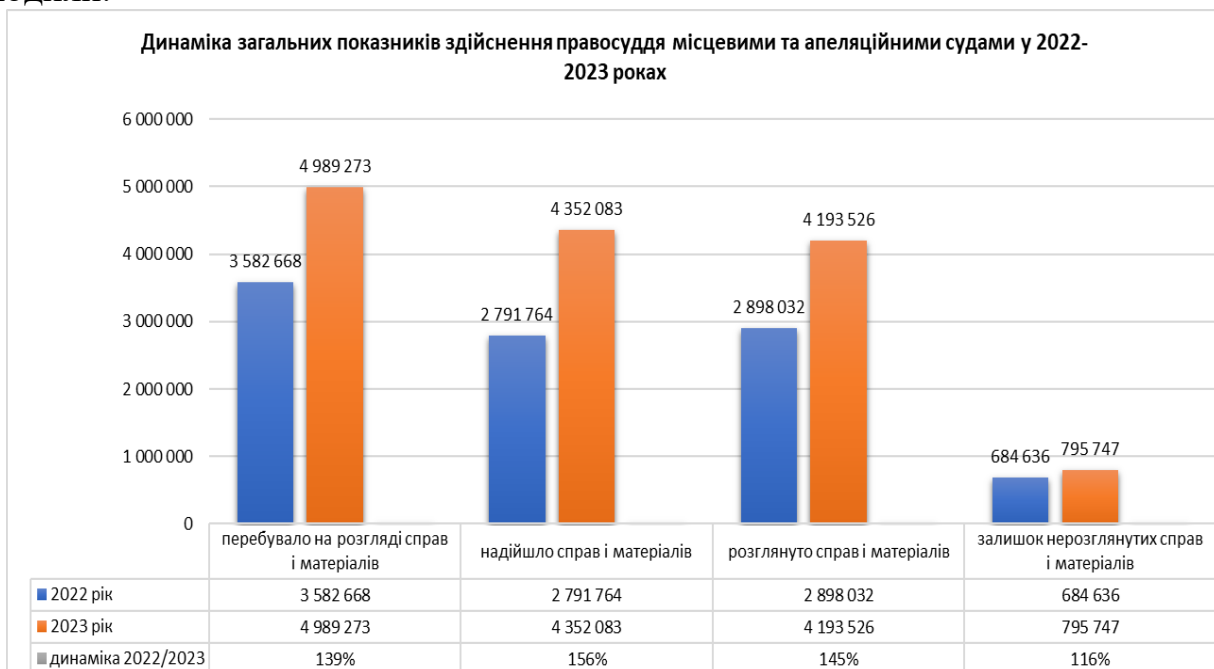
Так, чисельність суддів, визначена рішенням Вищої ради правосуддя, становить 6 329 суддів, а кількість суддів, які в 2023 році здійснювали правосуддя – 4 150 суддів. Отже, станом на 31.12.2023 кадровий дефіцит суддів у місцевих та апеляційних судах, які здійснювали правосуддя, становить 2 179 суддів.

ЧИСЕЛЬНІСТЬ СУДДІВ МІСЦЕВИХ ТА АПЕЛЯЦІЙНИХ СУДІВ У 2023 РОЦІ

Зменшення кількості судів, у яких відправляється правосуддя, поєднане з кадровим дефіцитом суддів, призводить до суттєвого збільшення навантаження на суди та суддів, які мають повноваження, що негативно впливає на оперативність та якість розгляду справ.

Слід звернути увагу, що показники здійснення правосуддя місцевими та апеляційними судами за 2023 рік розраховані за даними судової статистики, поданими судами, що здійснювали правосуддя, без урахування показників 160 місцевих та апеляційних судів (понад 21 відсоток або більше п'ятої частини від загальної кількості місцевих та апеляційних судів), підсудність справ яких змінено станом на 31.12.2023, та від яких відповідні статистичні звіти не надходили.

Так, за даними судової статистики, протягом 2023 року до місцевих та апеляційних судів надійшло на розгляд 4 352 083 справи і матеріали, кількість розглянутих справ і матеріалів становить 4 193 526, тобто 96 відсотків від надходження справ і матеріалів у 2023 році. Водночас як у 2021 році (до повномасштабного вторгнення) такі показники були на рівні 4 250 562 та 4 079 617 справ, а у 2022 – 2 791 764 та 2 898 032 справи відповідно.

Підсумовуючи викладене, незважаючи на невідворотний вплив війни та спричинені нею для судочинства наслідки, судді та працівники апаратів місцевих та апеляційних судів, які здійснювали правосуддя в умовах воєнного стану, доклали максимум зусиль для забезпечення конституційного права людини на судовий захист.

Статистична звітність про стан здійснення правосуддя місцевими та апеляційними судами за 2023 рік розміщена на офіційному вебпорталі "Судова влада України" за посиланням https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka/.

Також ДСА України на підставі розробленого проекту Методики визначення нормативів кадрового забезпечення місцевих та апеляційних судів щодо чисельності суддів, схваленого рішенням Ради суддів України від 11.06.2021 № 17, з урахуванням рекомендацій, викладених у рішенні Вищої ради правосуддя від 18.01.2022 № 54/0/15-22, здійснено розрахунки:

нормативів судового навантаження в розрізі судів та нормативної кількості суддів у судах з урахуванням судового навантаження за даними статистичної звітності за 2022 рік, I квартал, перше півріччя, 9 місяців;

орієнтовної нормативної чисельності суддів місцевих та апеляційних судів в розрізі юрисдикцій та інстанцій за даними звітності за 2022 рік, I квартал, перше півріччя, 9 місяців, які розміщено на офіційному сайті Ради суддів України.

Зведену статистичну інформацію щодо рівня судового навантаження на суддів місцевих та апеляційних судів в розрізі юрисдикцій та інстанцій, сформовану за даними звітності судів щодо здійснення судочинства за 2022 рік, I квартал, перше півріччя, 9 місяців 2023 року, надіслано до Вищої ради правосуддя.

З метою належної організації ведення та аналізу судової статистики та діловодства, вдосконалення звітності про стан здійснення правосуддя місцевими та апеляційними судами, забезпечення прийняття обґрунтованих управлінських рішень та звітування про ефективність здійснення правосуддя місцевими та апеляційними судами протягом 2023 року, зокрема:

внесено зміни до річних форм звітності, затверджених наказом ДСА України від 23 червня 2018 р. № 325, а саме форми № 1-ц "Звіт судів першої інстанції про розгляд справ у порядку цивільного судочинства", форми № 2-ц "Звіт судів апеляційної інстанції про розгляд апеляційних скарг у порядку цивільного судочинства" (наказ ДСА України від 21.08.2024 № 394) та форми № 1-г "Звіт судів першої інстанції про розгляд справ у порядку господарського судочинства", форми № 2-г "Звіт судів апеляційної інстанції про розгляд апеляційних скарг у порядку господарського судочинства" (наказ ДСА України від 20.11.2023 №536);

на виконання Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обов'язкової реєстрації та використання електронних кабінетів в ЄСІТС або її окремій підсистемі (модулі), що забезпечує обмін документами" внесені зміни до Інструкції з діловодства в місцевих та апеляційних судах України, затвердженої наказом ДСА України від 20.08.2019 № 814, виклавши її в новій редакції (наказ ДСА України від 17.10.2023 № 485);

на виконання Закону України "Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки", яким внесено зміни до Закону України "Про запобігання корупції" (далі – Закон) у частині доповнення його новою статтею 18³, відповідно до наказу Національного агентства з питань запобігання корупції від 31.05.2023 № 115/23 "Про затвердження Порядку надання спеціально уповноваженими суб'єктами у сфері протидії корупції та виконавцями державної антикорупційної програми з виконання Антикорупційної стратегії статистичних даних та іншої інформації, пов'язаної з реалізацією державної антикорупційної політики", наказом ДСА України від 17.11.2023 № 533 запроваджено форму річної звітності № 1-ПК "Звіт судів про стан розгляду справ у сфері протидії корупції" та введено її в дію починаючи зі звіту за 2024 рік;

затверджено форму щомісячної оперативної звітності № 1-ВЗ "Оперативна інформація щодо розгляду місцевими загальними та апеляційними судами кримінальних проваджень за статтею 438 КК України "Порушення законів та звичаїв війни" (наказ ДСА України від 22.12.2023 №581);

на виконання Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства про захист економічної конкуренції та діяльності Антимонопольного комітету України" внесені зміни до Загального класифікатора спеціалізацій суддів та категорій справ (наказ ДСА України від від 10.11.2023 № 521).

Крім того, здійснювався постійний моніторинг, опрацювання та надсилання іншим державним органам та зацікавленим особам оперативної статистичної інформації про розгляд воєнних злочинів відповідно до переліку, розробленого спільно з Верховним Судом.

Постійно велась співпраця з іншими державними органами, а також міжнародними організаціями. Зокрема, здійснювався збір даних та надавалась інформація про стан виконання:

Конвенції ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок;

Резолюції Ради Безпеки ООН 1325 та Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 "Жінки, мир, безпека" на період до 2025 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2020 р. № 1544-р;

Державної соціальної програми запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2025 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2021 р. № 145;

Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю та Національного плану дій з реалізації Конвенції про права осіб з інвалідністю на період до 2025 року, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 07 квітня 2021 р. № 285-р;

Національної стратегії у сфері прав людини, затвердженої Указом Президента України від 24 березня 2021 року № 119/2021, та Плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на 2021 - 2023 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 червня 2021 р. № 756-р;

Національної стратегії розв'язання проблеми невиконання рішень судів, боржниками за якими є державний орган або державне підприємство, установа, організація, на період до 2022 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 березня 2021 р. № 210-р;

Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення" та протоколів засідань Ради з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

Стратегії гендерної рівності Ради Європи на 2018-2023 роки та розпорядження Кабінету Міністрів України від 2 грудня 2020 р. № 1517-р про затвердження переліку індикаторів, у розрізі яких здійснюється збір даних для моніторингу гендерної рівності;

Конвенції ООН проти корупції.

Спільно з Офісом Генерального прокурора та Міністерством внутрішніх справ України здійснювався обмін інформацією щодо засуджених осіб.

Постійно здійснювалось консультування з питань ведення первинного обліку в судах, складання звітів судами та територіальними управліннями, а також розгляд звернень і запитів, підготовка довідок, роз'яснень, іншої інформації про розгляд судами справ різних категорій та порядок ведення діловодства у судах.

11. Договірна та претензійно-позовна робота

Відповідно до підпункту 55 пункту 6 Положення ДСА України, відповідно до визначених завдань – забезпечує в установленому порядку самопредставництво (представництво) ДСА України, територіальних управлінь ДСА України в судах та інших державних органах через осіб, уповноважених діяти від її імені, у тому числі через посадових осіб юридичної служби ДСА України або інших уповноважених осіб.

Так, з метою забезпечення роботи ДСА України у 2023 році укладено 109 (в 2022 – 93) господарських договорів та додаткових угод, що на 17 % більше, ніж у минулому році.

Укладення договорів здійснювалося за наявності відповідних потреб, у межах видатків державного бюджету на 2023 рік з дотриманням вимог чинного законодавства.

Протягом 2023 року в ДСА України здійснювалася організація претензійної та позовної роботи ДСА України, представлення інтересів ДСА України та її територіальних управлінь (у разі необхідності), забезпечення самопредставництва в судах, спрямоване на захист гарантованих Конституцією

та законами України прав та інтересів громадян, суспільства й держави.

Так, за звітний період до ДСА України надійшло понад 66 000 (в 2022 – понад 15 000) процесуальних документів, з них понад 62 000 (в 2022 – понад 10 000) отримано через підсистему Електронний суд, 4 004 (в 2022 – 5 211) документів надійшло на офіційну адресу ДСА України. В порівнянні з минулим роком кількість процесуальних документів, що надійшли до ДСА України, збільшилась на 340 %.

За 2023 рік ДСА України забезпечено опрацювання понад 8 000 (в 2022 – 4 600) процесуальних документів, з яких 7 000 (в 2022 – 3 200) – це ухвали та постанови судів першої та апеляційної інстанцій, ухвали Верховного Суду про повернення касаційних скарг. В порівнянні з минулим роком кількість опрацьованих процесуальних документів збільшилась на 74 %.

За звітний період ДСА України взято участь у понад 100 (в 2022 – 70) судових засіданнях, у тому числі в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду. Цей показник є більшим за минулорічний на 43 %.

Основна кількість позовів на початку 2023 року зумовлена розглядом спорів щодо виплати додаткової винагороди співробітникам Служби судової охорони відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28.02.2022 № 168 "Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час воєнного стану". Всього за звітний період у даній категорії справ відділом опрацьовано понад 2 200 процесуальних документів.

Зокрема, рішенням Верховного Суду у складі Касаційного адміністративного суду від 06.03.2023, залишеним без змін постановою Великої Палати Верховного Суду від 21.09.2023, яким встановлено судову практику та визнано протиправною бездіяльність територіального управління Служби судової охорони у Закарпатській області щодо ненарахування і невиплати ОСОБА 1 з 24 лютого 2022 р. додаткової винагороди, передбаченої постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2022 р. №168 "Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану".

Зобов'язано територіальне управління Служби судової охорони у Закарпатській області нарахувати і виплатити ОСОБА_1 додаткову винагороду, передбачену постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2022 р. №168, в розмірі 30000 грн на місяць починаючи з 24 лютого 2022 року.

Крім того, у 2023 році значно збільшилося позовів у справах щодо обчислення грошового забезпечення судді із застосуванням прожиткового мінімуму для працездатних осіб, який застосовується для визначення базового розміру посадового окладу на рівні 2 102 грн, що становили понад 800 позовів.

Підставою звернень суддів до суду слугувала неузгодженість норм частини третьої статті 135 Закону №1402, якою визначено, що базовий розмір посадового окладу судді місцевого суду становить 30 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, розмір якого встановлено на 1 січня календарного року, та Закону України "Про Державний бюджет України на 2021 рік", у якому

встановлено прожитковий мінімум, який застосовується для визначення базового розміру посадового окладу судді з 1 січня - 2102 гривні.

У 2023 році продовжували надходити звернення суддів до суду у справах щодо обмеження суддівської винагороди розміром 47 230 грн на місяць відповідно до частин першої та третьої статті 29 Закону України "Про Державний бюджет України на 2020 рік" (у редакції Закону № 553-IX) та становили понад 100 позовів.

Також у кінці 2022 року та в 2023 році з'явилася нова категорія судових справ стосовно позовів суддів, які перебувають на службі в Збройних Силах України. Кількість позовів становила понад 50 позовних заяв.

Дана категорія справ з'явилася у зв'язку з набранням чинності Законом України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації трудових відносин", яким було внесено зміни до Кодексу законів про працю України. Зокрема, в частині третій статті 119 Кодексу законів про працю України слова "зберігаються місце роботи, посада і середній заробіток" замінено на "зберігаються місце роботи і посада".

У ДСА України також постійно перебувають і інші категорії справ, що мають не менш важливий характер та потребують значної витрати часу для вивчення великої кількості законодавчої бази для підготовки обґрунтованої позиції ДСА України. До цієї категорії справ належать: призначення на посаду заступника Голови ДСА України; поновлення/призначення на посаду судді; визнання договорів недійсними; стягнення за договором фінансової допомоги; скасування наказу про службове розслідування; скасування звіту аудиту; скасування рішення про дисциплінарні стягнення; представництво у кримінальних справах та багато іншого, що також налічує понад 30 судових справ.

Протягом звітного періоду проводилося листування з органами казначейської та виконавчої службами та надано відповідь в понад 40 вимогах та постановах про відкриття виконавчих проваджень.

Постійно проводиться вивчення та аналіз судової практики, ведення моніторингу судових справ, проведення аналітичної, статистичної, звітної роботи.

Також у 2023 році здійснено аналіз та узагальнення інформації щодо стану претензійної та позовної роботи всіх територіальних управлінь ДСА України за 2023 рік з метою підготовки для територіальних управлінь ДСА України відповідних рекомендацій щодо покращення ефективності ведення претензійно-позовної роботи.

12. Нормотворча робота

Відповідно до підпункту 46 пункту 6 Положення ДСА України, відповідно до визначених завдань – бере участь у роботі з удосконалення нормативно-правових актів та/або у розробленні проектів нормативно-правових актів у межах повноважень, визначених законом.

Так, ДСА України активно бере участь в опрацюванні проектів нормативно-правових актів з метою забезпечення удосконалення нормативно-правового

забезпечення діяльності судів, інших органів та установ у системі правосуддя.

Так, у 2023 році ДСА України опрацьовано понад 123 (у 2022 році – 50) проєктів законів України, постанов Верховної Ради України, актів Президента України та Кабінету Міністрів України, а також понад 21 (у 2022 році – 49) проєкт підзаконних нормативно-правових актів.

Крім того, у 2023 році ДСА України розроблено та ініційовано 8 проєктів актів Кабінету Міністрів України, що стосуються діяльності судів, інших органів та установ у системі правосуддя.

13. Стан виконання рішень судів, стягувачем за якими є ДСА України

Абзацом другим частини четвертої статті 15 Закону України "Про виконавче провадження" ДСА України визначено стягувачем за рішеннями про стягнення судового збору, про накладення штрафу (як засобу процесуального примусу).

Відповідно до підпункту 45 пункту 6 Положення ДСА України, відповідно до визначених завдань – виступає стягувачем за рішеннями про стягнення судового збору, про накладення штрафу (як засобу процесуального примусу).

Так, у 2023 році до ДСА України надійшло 10 825 виконавчих документів про стягнення судового збору і штрафу (як засобу процесуального примусу), що у порівнянні з 2022 роком на 36 % (2 875 виконавчих документів) більше.

Протягом 2023 року ДСА України опрацьовано та пред'явлено до виконання 7 726 (в 2022 – 6 472) виконавчих документів про стягнення судового збору та штрафу (як засобу процесуального примусу) на загальну суму 75,4 млн

грн (в 2022 – 18,2 млн грн). В порівнянні з минулим роком кількість опрацьованих та пред'явлених до виконання виконавчих документів збільшилась на 19 %, а загальна сума збільшилась на 314 %.

Подано до суду 202 (в 2022 – 417) заяви про виправлення помилки у виконавчому документі, про поновлення строку пред'явлення виконавчого документа до виконання, про заміну боржника у виконавчому провадженні та про заміну способу і порядку виконання судового рішення.

Надіслано 1 569 (в 2022 – 473) листів до державних органів, підприємств, установ, організацій, фізичних осіб з питань виконання рішень про стягнення судового збору та накладення штрафу (як засобу процесуального примусу). В порівнянні з минулорічним цей показник збільшився на 232 %.

Водночас за 2023 рік на рахунок для зарахування коштів від стягнення судового збору на користь держави надійшло 197, 2 млн грн (в 2022 – 111, 5 млн грн), що на 77 % більше, ніж у 2022 році.

14. Робота, пов'язана з питаннями запобігання та виявлення корупції, опрацюванням документів, передбачених Законами України "Про очищення влади", "Про запобігання корупції"

Відповідно до положень статей 56 та 57 Закону України "Про запобігання корупції" ДСА України проводиться спеціальна перевірка стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, а також посад з підвищеним корупційним ризиком, перелік яких затверджується НАЗК.

12.10.2023 набрав чинності Закон України № 3384-IX "Про внесення змін до деяких законів України про визначення порядку подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, в умовах воєнного стану", яким визначено, що особи, призначені на посади у період дії воєнного стану, для забезпечення проведення спеціальної перевірки, передбаченої Законом України "Про запобігання корупції", а також перевірки, передбаченої Законом України "Про очищення влади", подають документи, передбачені частиною другою статті 57 Закону України "Про запобігання корупції", не пізніше 31 січня 2024 року, у разі якщо такі декларації та/або документи не були подані ними раніше, або протягом 90 календарних днів з дня припинення обставин, визначених абзацами другим і третім частини восьмої цієї статті".

Однак кампанія декларування за 2021 - 2022 роки тривала до 31 січня 2024 року. До зазначеної дати декларанти повинні подати декларації за відповідні звітні періоди у 2021 - 2022 роках, у тому числі для проведення спеціальних перевірок, крім тих осіб, які подали їх добровільно раніше.

Протягом 2023 року надійшло 3 505 запитів про перевірку відомостей, передбачених Законом України "Про запобігання корупції", у тому числі з 12.10.2023 на опрацювання надійшло 3 391 запит, що у порівнянні з 2022 роком на 3 182 запити більше.

Порядок проведення ДСА України перевірки відомостей стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, що передбачають зайняття відповідального або

особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком під час проведення спеціальної перевірки відповідно до Закону України "Про запобігання корупції", затвердженого наказом ДСА України 07.12.2023 № 566, визначає процедуру проведення ДСА України та територіальними управліннями ДСА України перевірки відомостей стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, що передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком під час проведення спеціальної перевірки відповідно до Закону України "Про запобігання корупції".

15. Заходи із запобігання та виявлення корупції

ДСА України протягом 2023 року здійснювала заходи із запобігання та виявлення корупції.

Проведення оцінки корупційних ризиків та прийняття Антикорупційної програми

Питання оцінки корупційних ризиків є серед семи рекомендацій ЄС щодо кандидатства України на шляху до європейської спільноти.

Оцінка корупційних ризиків проводиться з метою визначення пріоритетів діяльності із запобігання корупції, скерування зусиль керівництва та працівників на найбільш ефективний з точки зору попередження та подолання корупції результат. Внаслідок оцінки виявляються найбільш уразливі до корупційних правопорушень та/або правопорушень, пов'язаних з корупцією, сфери та компоненти у діяльності ДСА України.

Згідно з настановами, викладеними у листі НАЗК від 24.11.2022 № 22-03/24055-22, ДСА України проведено оцінювання корупційних ризиків, аналіз впливу на корупційні ризики зовнішніх та внутрішніх факторів середовища ДСА України.

За результатами оцінювання корупційних ризиків у форматі самооцінювання наказом ДСА України від 13.01.2023 № 14 затверджено Антикорупційну програму ДСА України на 2022-2024 роки, про що поінформовано НАЗК.

Антикорупційна програма ДСА України на 2022-2024 роки розміщена на вебсайті ДСА України за посиланням: https://dsa.court.gov.ua/dsa/inshe/avcorruption/antikor_progr_22_24.

Ураховуючи положення Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 04.03.2023 № 220, наказом ДСА України від 03.04.2023 № 172 внесено зміни до Антикорупційної програми ДСА України на 2022-2024 роки шляхом інтегрування заходів, визначених Державною антикорупційною програмою на 2023-2025 роки, виконавцем (співвиконавцем) яких є ДСА України.

Складено звіт за перше півріччя 2023 року про виконання заходів, визначених Антикорупційною програмою ДСА України на 2022-2024 роки, та подано через Антикорупційний портал НАЗК.

Крім того, складені щоквартальні звіти про виконання заходів, визначених Державною антикорупційною програмою на 2023-2025 роки, виконавцем (співвиконавцем) яких є ДСА України. Звіти подані через Інформаційну систему моніторингу реалізації державної антикорупційної політики на офіційному вебсайті НАЗК.

Організація та забезпечення проведення деклараційної кампанії за 2021 та 2022 роки

У зв'язку із запровадженням в Україні воєнного стану, відповідно до Закону України від 03.03.2022 № 2115-IX "Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни" та роз'яснення НАЗК від 07.03.2022 № 4 подання всіх типів декларацій призупинено до припинення чи скасування правового режиму воєнного стану.

З 12 жовтня 2023 р. Законом України від 20.09.2023 № 3384-IX "Про внесення змін до деяких законів України про визначення порядку подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, в умовах воєнного стану" відновлено обов'язок подання декларацій.

Деклараційна кампанія щодо подання електронних декларацій за 2021 та 2022 роки тривала до 31 січня 2024 р., а за 2023 рік триватиме до 31 березня 2024 року включно.

За результатами деклараційної кампанії щодо подання електронних декларацій за 2021 та 2022 роки встановлено 1 факт неподання електронної декларації працівником центрального апарату ДСА України, 5 фактів неподання електронної декларації колишніми працівниками центрального апарату ДСА України, 2 факти неподання електронної декларації колишнім керівником територіального управління, а також 5 фактів неподання електронної декларації колишніми керівниками та заступниками керівника державного підприємства, що належить до сфери управління ДСА України.

Про встановлені факти неподання/несвоєчасного подання електронних декларацій повідомлено Національне агентство з питань запобігання корупції у встановленому порядку.

Проведення антикорупційної експертизи

Протягом 2023 року уповноваженою особою з питань запобігання та виявлення корупції в ДСА України опрацьовано та проведено антикорупційну експертизу на виявлення корупціогенних факторів 598 (в 2022 – 474) проєктів наказів: 319 - з основної діяльності; 279 – з кадрових питань.

Організація навчальних заходів з питань антикорупційного законодавства

Теми навчальних заходів з питань антикорупційного законодавства включені до орієнтовних планів навчання працівників ДСА України на 2023 рік та проведені уповноваженою особою. Відбулося 10 (в 2022 – 7) навчальних заходів щодо дотримання вимог антикорупційного законодавства на теми:

"Загальні вимоги антикорупційного законодавства щодо фінансового контролю", "Електронне декларування за 2022 рік", "Відповідальність за порушення вимог законодавства щодо фінансового контролю", "Практика розгляду судами справ про корупційні правопорушення", "Правові засади захисту викривачів", "Антикорупційне законодавство України. Сучасний стан", "Методичні рекомендації НАЗК щодо виявлення фактів колабораційної діяльності", "Функціонування порталу НАЗК "Війна і санкції", "Державна антикорупційна програма на 2023 – 2025 роки. Її роль в антикорупційному законодавстві", "Відновлення електронного декларування. Правові аспекти та особливості".

Крім того, протягом 2023 р. проведено 72 (в 2022 – 72) навчальних заходів у режимі відеоконференції на платформі Zoom для працівників та державних службовців апарату ДСА України, її територіальних управлінь, місцевих загальних судів, апеляційних, окружних адміністративних, господарських, апеляційних адміністративних та апеляційних господарських судів з питань заповнення декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за 2021-2022 роки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, функціонування Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, відповідальності за порушення вимог законодавства щодо фінансового контролю та щодо іншої тематики дотримання вимог антикорупційного законодавства, у яких взяли участь близько 2 000 (в 2022 – 1 700) слухачів.

Надання методичної та консультаційної допомоги з питань дотримання вимог антикорупційного законодавства

Протягом 2023 р. уповноваженою особою з питань запобігання та виявлення корупції в ДСА України надано 259 (в 2022 – 123) консультацій з питань антикорупційного законодавства працівникам ДСА України, ТУ ДСА України, місцевих загальних судів.

В окремій підрубриці "Запобігання корупції" на вебсайті ДСА України офіційного вебпорталу "Судова влада України" (<https://dsa.court.gov.ua/dsa/inshe/avcorruption/>) розміщуються та оновлюються нормативно-правові акти антикорупційного законодавства, роз'яснення та рішення НАЗК, антикорупційні програми ДСА України, накази ДСА України, рекомендації та пам'ятки з питань електронного декларування та запобігання корупції.

Забезпечення розгляду повідомлень про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень (анонімних повідомлень)

Протягом звітного періоду надійшло 4 (в 2022 – 1) анонімних повідомлення про порушення вимог Закону України "Про запобігання корупції" через захищену електронну поштову скриньку.

За результатами попередньої перевірки інформація, наведена у повідомленнях, не підтвердилась. У зв'язку з цим подальший розгляд їх було припинено.

Окрім того, на захищену електронну поштову скриньку протягом 2023 р. надійшло 10 (в 2022 – 7) повідомлень про можливі факти корупційних правопорушень. Вказані повідомлення розглянуті, а заявникам надані роз'яснення про можливість звернення до відповідних органів та посадових осіб, уповноважених розглядати відповідні звернення та заяви, оскільки дані факти не належать до компетенції ДСА України.

Розроблено та затверджено наказом ДСА України від 05.06.2023 № 274 Порядок проведення перевірок організації роботи із запобігання та виявлення корупції, який розміщено на вебсайті ДСА України за посиланням: https://dsa.court.gov.ua/dsa/inshe/14/274_corruption_2023.

Розроблено та затверджено наказом ДСА України від 10.07.2023 № 320 Положення про впровадження в ДСА України, її територіальних управліннях, підприємствах, установах та організаціях, що належать до сфери її управління, механізмів заохочення викривачів та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України "Про запобігання корупції", який розміщено на вебсайті ДСА України за посиланням: https://dsa.court.gov.ua/dsa/inshe/14/N_320_23.

16. Міжнародне співробітництво

Відповідно до пункту 11 частини першої статті 152 Закону №1402 ДСА України взаємодіє з відповідними органами та установами, в тому числі інших держав, з метою вдосконалення організаційного забезпечення діяльності судів.

У результаті співпраці з міжнародними проєктами в 2023 році ДСА України безоплатно надано міжнародну технічну допомогу на загальну суму 4,5 млн. грн. (а з урахуванням остаточної передачі майна, що розпочато у 2022 році, а передачу якого завершено у 2023 році, сума становить 21,2 млн грн.) міжнародними партнерами з розвитку у рамках реалізації проєктів та програм: Проєкту ЄС "Підтримка реформ та цифровізації сектору юстиції в Україні "ПРАВО-JUSTICE II" та Програми розвитку ООН з відновлення та розбудови миру.

Протягом звітнього періоду міжнародними партнерами з розвитку надавалась підтримка ДСА України в питаннях організаційно-технічного забезпечення діяльності Етичної ради.

ДСА України співпрацювала з міжнародними проєктами та організувала ряду заходів за різними напрямками діяльності. Зважаючи на воєнний стан, майже всі заходи проводились в дистанційному або змішаному форматі, що дозволило залучити значну кількість представників судових органів з усієї України.

Протягом 2023 року ДСА України спільно з Міжнародною асоціацією судового адміністрування (ІАСА), Проєктом ЄС "ПРАВО-JUSTICE II", Програмою USAID "Справедливість для всіх" проведено п'ять міжнародних конференцій: 7 лютого на тему: "Робота судів в умовах війни"; 14 березня на тему: "Планування охорони та безпеки суду"; 25 квітня на тему: "Створення системи підтримки вразливих груп користувачів суду та жертв воєнних злочинів"; 6 червня на тему: "Цифровізація правосуддя та управління інформаційною безпекою в умовах війни та в повоєнний час"; 12 грудня на тему:

"Інтегрування гендерного підходу у судочинство". В заходах обговорено український та міжнародний досвід організації роботи судів, зокрема, в умовах війни. Ознайомитись з відеозаписами конференцій можна на сайті Міжнародної асоціації судового адміністрування за посиланням: <https://www.iaca.ws/past-conferences-webinars>.

ДСА України співпрацювала з міжнародними проєктами з метою залучення експертної та фінансової підтримки, брала участь у різноманітних міжнародних заходах з питань судового адміністрування під час розгляду справ про воєнні злочини. Спільно з Програмою USAID "Справедливість для всіх" продовжено роботу над напрацюванням проєкту плану заходів удосконалення судового адміністрування справ про воєнні злочини.

У жовтні в м. Львові за підтримки Програми USAID "Справедливість для всіх" у співпраці з Консультативною місією ЄС в Україні, Проєктом ЄС "ПРАВО – JUSTICE II", T.M.C. Asser Instituut, Global Rights Compliance проведено міжнародну конференцію "Правосуддя в національних судах у справах про міжнародні злочини" (детальніше за посиланням: <https://dsa.court.gov.ua/dsa/pres-centr/news/1499441/>).

Спільно з Проєктом ЄС "ПРАВО – JUSTICE II" в рамках реалізації Ініціативи "Модельні суди" проведено:

1 лютого онлайн круглий стіл на тему: "Інструменти підтримки жертв і свідків воєнних злочинів у кримінальних провадженнях в Україні" (детальніше за <https://www.pravojustice.eu/ua/post/instrumenti-pidtrimki-zhertv-i-svidkiv-voyennih-zlochyniv-u-kriminalnomu-procesi-v-ukrayini-rezultati-kruglogo-stolu>);

27 вересня онлайн-конференцію "Доступ до правосуддя в умовах війни: нові підходи у сервісах для вразливих осіб" (детальніше за посиланням: <https://dsa.court.gov.ua/dsa/pres-centr/news/1482984/>).

У рамках реалізації Ініціативи "Модельні суди" експертами Проєкту ЄС "ПРАВО-JUSTICE II" спільно з ДСА України та Офісом Генерального прокурора розроблена брошура "Як працювати з потерпілими та свідками насильства, пов'язаного з війною: основні поради" (детальніше за посиланням: <https://bit.ly/46CUo4n>).

Протягом звітнього періоду ДСА України співпрацювала з міжнародними проєктами з метою залучення експертної та фінансової підтримки цифровізації правосуддя та брала участь у різноманітних міжнародних заходах з цього питання. Детально про результати співпраці викладено в розділі Звіту "Інформаційно-технічне забезпечення судів".

Продовжено міжнародну співпрацю роботу за напрямком оптимізації системи місцевих судів в Україні. Зокрема, 5 травня 2023 року в місті Львові відбувся круглий стіл: "Оптимізація місцевих загальних судів: критерії та методологія на прикладі Львівської області", організований за підтримки Проєкту ЄС "ПРАВО-JUSTICE II" (детальніше за посиланням: <https://dsa.court.gov.ua/dsa/pres-centr/news/1419570/>).

У 2023 році продовжена реалізація Проєктом ЄС "ПРАВО-JUSTICE II" Ініціативи "Модельні суди", що розпочата в 2018 році. Організовано та проведено ряд тематичних онлайн конференцій з метою обміну досвідом організації роботи суду під час воєнного стану, про які згадано вище.

У квітні розпочалась реалізація нової, третьої фази Ініціативи "Модельні суди", що спрямована на розроблення, вдосконалення та уніфікацію нормативно-правової бази, яка визначає основні організаційні, кадрові та матеріально-технічні засади функціонування судів. До реалізації нової фази долучились ще 13 судів. Однак Ініціатива "Модельні суди" налічує вже 90 учасників.

6 квітня проведено онлайн конференцію "Спроможність судового адміністрування: від європейського досвіду до української реалізації" (детальніше за посиланням: <https://dsa.court.gov.ua/dsa/pres-centr/news/1406453/>).

Створено платформу "Модельні суди "Майданчик добрих практик", що є частиною вебпорталу судової влади <https://mc.court.gov.ua/mc>. Платформа – це можливість узагальнити досвід модельних судів, а представникам української судової влади - ділитись власним досвідом імплементації модельних рішень.

Отримано міжнародну технічну допомогу, кінцевим користувачем якої є суди - номінанти заходу "Модельний суд року", на загальну суму 2 961 843,11 грн (15 електричних генераторів, обладнання для однієї дитячої кімнати, 33 джерела безперебійного живлення, 12 ноутбуків, 12 мультифункціональних пристроїв, 5 комп'ютерів (моноблок), 1 сканер (довгий тип), 1 телевізор.

1 грудня 2023 р. у м. Львові відбулась конференція "Модельні суди України 2022-2023: напрацювання воєнного часу", під час якої відзначено в дев'яти номінаціях 18 судів, які впроваджували модельні рішення в умовах війни та працювали над забезпеченням доступу до правосуддя в надскладних умовах.

ДСА України здійснювала співпрацю з міжнародними партнерами з розвитку з питань поліпшення доступу громадян до приміщень судів та до інформації про суд. Так, у співпраці з Проектом ЄС "ПРАВО-JUSTICE II":

продовжено реалізацію проекту "Служба волонтерів у судах", розпочату в 2020 році. 19 червня 2023 р. два суди долучилися до команди судових волонтерів: Івано-Франківський апеляційний та Івано-Франківський міський суди. Станом на 31.12.2023 у сімнадцяти судах України діють волонтерські служби, понад 300 волонтерів надають підтримку вразливим групам користувачів судів по всій території України;

проведено четвертий спеціальний навчальний курс: "Підготовка тренерів з впровадження сервісів для вразливих категорій користувачів суду". Навчання пройшло 39 учасників (серед яких судді, працівники апаратів судів, Служби судової охорони, НШС України, ДСА України, Національної поліції України, адвокати, представники громадськості та системи органів безоплатної правової допомоги);

12 червня проведено круглий стіл "Реалізація проектів щодо впровадження сервісів для вразливих користувачів суду: прогрес та виклики" (детальніше за посиланням: <https://www.pravojustice.eu/ua/post/servisi-dlya-vrazlivih-koristuvachiv-sudu-predstavniki-sudovoyi-sistemi-predstavili-svij-dosvid>).

Співпраця ДСА України з міжнародними партнерами з розвитку, іншими міжнародними організаціями суддів та судовими установами сприяє не лише обміну практичним досвідом, а й відновленню функціонування української судової системи, удосконаленню судового адміністрування, поліпшенню доступу до правосуддя відповідно до міжнародних стандартів.

Наразі Україна реалізує заходи з підготовки до майбутнього членства у Європейському Союзі. ДСА України є активним учасником євроінтеграційного процесу України.

ДСА України є відповідальним виконавцем та інформує Кабінет Міністрів України про виконання пунктів плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

У 2023 році ДСА України брала участь: у проведенні первинної оцінки стану імплементації актів права Європейського Союзу; у підготовці інформаційно-довідкових матеріалів для надання Стороні ЄС щодо прогресу, який було досягнуто у рамках підготовки "Індивідуального річного звіту: прогрес за всіма критеріями Україною в частині виконання політичних та економічних критеріїв для вступу до ЄС".

ДСА України є відповідальним виконавцем та інформує про виконання заходів розширеного Плану заходів для реалізації у 2023 році Висновку Європейської Комісії щодо заявки України на членство в Європейському Союзі.

У рамках виконання 7 рекомендацій з висновку Єврокомісії щодо заявки України на членство в ЄС, а також 4 додаткових рекомендацій зі звіту про прогрес України в рамках Пакета розширення 2023 р. ДСА України інформує про проведення Етичною радою перевірки доброчесності кандидатів у члени Вищої ради правосуддя.

Організаційне забезпечення діяльності Етичної ради

Згідно із частиною 22 статті 9¹ Закону України від 21 грудня 2016 р. № 1798-VIII "Про Вищу раду правосуддя" організаційно-технічне забезпечення діяльності Етичної ради здійснює ДСА України. Для належного забезпечення цього напрямку в ДСА України наказом від 03.02.2023 № 67 утворено сектор забезпечення роботи Етичної ради та вжито заходів щодо організаційно-технічного забезпечення діяльності Етичної ради.

Протягом 2023 року організовано та забезпечено проведення 25 (в 2022 – 21) засідань Етичної ради, на яких прийнято 57 (в 2022 – 83) рішень, опрацьовано документи та інформацію стосовно 80 (в 2022 – 111) кандидатів на посаду члена Вищої ради правосуддя від з'їзду представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ, від всеукраїнської конференції прокурорів, від Президента України.

Організовано та забезпечено проведення Етичною радою 45 (в 2022 – 71) співбесід з кандидатами на посаду члена Вищої ради правосуддя.

Здійснювалось технічне забезпечення проведення робочих нарад та засідань в режимі ZOOM–конференцій, трансляції засідань Етичної ради на YouTube-каналі вебпорталу судової влади (<https://www.youtube.com/watch?v=4M9RhCV46BE>), забезпечено розміщення актуальної інформації, а саме, анонсів, новин, текстів ухвалених рішень на офіційній вебсторінці Етичної ради вебпорталу "Судова влада України" <https://ec.court.gov.ua/ec/>.

Крім того, забезпечено реєстрацію в базі даних "Діловодство ЕР" та опрацьовано 682 (в 2022 – 807) листи (повідомлення), що надійшли до Етичної ради у період з 01 січня по 31 грудня 2023 року.

17. Забезпечення рівного доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до судових сервісів

Питання забезпечення доступності стосуються широкого кола людей: різного віку, різних професій, з різними функціональними порушеннями та місцем проживання, різного віросповідання, культури тощо. Для людей з інвалідністю, питання доступності є важливою умовою, яка забезпечує їм реалізацію всіх прав на рівні з іншими, надає можливість вести незалежний спосіб життя і брати участь у житті суспільства. Забезпечення доступу цих категорій громадян до судових послуг, а також створення для них відповідних умов у приміщеннях судів залишається одним із важливих напрямів діяльності ДСА України.

Говорячи про доступ до правосуддя, слід розуміти, що забезпечення реального доступу до правосуддя осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення потребує вжиття комплексних заходів, у тому числі архітектурної та інформаційної доступності судових установ.

Питання доступності будівель (приміщень) судів регулюються чинним законодавством у сфері містобудування та архітектури, у тому числі ДБН В.2.2-26:2010 "Будинки і споруди. Суди" (зі змінами); ДБН В.2.2-40:2018 "Інклюзивність будівель і споруд".

Створення для осіб з інвалідністю безбар'єрного середовища та комфортних умов перебування в судах відповідно до вимог ДБН потребують усі приміщення місцевих та апеляційних судів. Водночас мінімальні стандарти доступності для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в судах забезпечуються шляхом реалізації принципу розумного пристосування з урахуванням особливостей кожного конкретного випадку, у тому числі розміщення у разі потреби на рівні першого поверху канцелярії, приймальні, залів судових засідань, а також облаштування приміщень судів допоміжними технічними засобами. Також питання доступності вирішується шляхом вжиття організаційних заходів відповідальними особами, що призначені в усіх судах для надання допомоги особам з інвалідністю та іншим маломобільним групам населення. Інформація про відповідальну особу та контактні телефони розміщується на офіційних веб-сайтах судів та є відкритою для загального доступу. Для осіб з вадами зору здійснюється дублювання інформації рельєфнокрапковим шрифтом (шрифт Брайля). Наразі кількість судів, у приміщеннях яких назви основних приміщень і покажчиків руху продубльовано рельєфно-крапковим шрифтом (шрифт Брайля), становить 44 % від загальної кількості судів.

У приміщеннях судів здійснюється контрастне маркування скляних поверхонь (зокрема, прозорі двері облаштовуються попереджувальною контрастною смугою), маркування перепадів рівнів (порогів), а також сходинок

сходового маршу контрастною фарбою або із застосуванням фактурного матеріалу покриття.

Разом з тим приведення у відповідність приміщень судів із вимогами чинного законодавства України та рекомендаціями ДБН В.2.2-26:2010 "Будинки і споруди. Суди" (зі змінами); ДБН В.2.2-40:2018 "Інклюзивність будівель і споруд", у тому числі для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, можливо лише шляхом проведення робіт з нового будівництва, реконструкції, реставрації та капітального ремонту існуючих будівель апеляційних та місцевих загальних судів у цілому, що потребує значних фінансових ресурсів.

18. Організаційне забезпечення діяльності органів суддівського самоврядування

Одним із напрямів роботи ДСА України відповідно до статті 134 Закону № 1402 є забезпечення діяльності органів суддівського самоврядування.

ДСА України здійснено підготовчі заходи, а саме: організовано та забезпечено проведення 11-12 січня 2023 р. ХІХ позачергового з'їзду суддів України. З'їздом суддів обрано вісім членів Вищої ради правосуддя, що дало змогу відновити роботу органу суддівського врядування. Трансляція ХІХ позачергового з'їзду суддів України здійснювалась YouTube-каналі Ради суддів України, відеозаписи розміщені за посиланням: <https://www.youtube.com/@user-cm1lm2ln6o/videos>.

Протягом 2023 року організовано та забезпечено проведення 12 (у 2022 р. - 11) засідань Ради суддів України, на яких прийнято 56 (у 2022 р. – 39) рішень. Всі рішення розміщені на вебсайті Ради суддів України за посиланням: <https://rsu.gov.ua/ua/documents/146>.

Більшість питань, розглянутих Радою суддів України за звітний період, стосувалися забезпечення організаційної єдності функціонування органів судової влади; зміцнення незалежності судів та суддів, захисту від втручання в їх діяльність; здійснення контролю за організацією діяльності судів та інших органів у системі судової влади; нормативного забезпечення функціонування автоматизованої системи документообігу в судах; фінансування, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення судів; організації роботи з інформаційного наповнення і функціонування офіційних вебсайтів загальних судів на офіційному вебпорталі судової влади України та інших питань організації діяльності судів загальної юрисдикції.

Зокрема, особлива увага приділялась питанням організації роботи судів в умовах воєнного стану. Наприклад, проблемам, що виникають під час прийняття та реєстрації судами, територіальна підсудність яких була змінена у зв'язку з воєнним станом, судових справ (не проведення реєстрації судами справ, що передавалися з судів, котрі опинилися на окупованій території чи в зоні активних бойових дій).

За дорученням ДСА України на виконання пункту 4 рішення Ради суддів України від 30.08.2023 №36 "Про організаційне та фінансове забезпечення

діяльності органів судової влади" державні підприємства "Інформаційні судові системи" та "Центр судових сервісів" здійснили заходи щодо відновлення процедури проведення онлайн-трансляцій судових засідань на YouTube-каналі порталу "Судова влада України" (<https://www.youtube.com/@user-cm1lm2ln6o/videos>).

З метою забезпечення виконання 7 рекомендацій з висновку Єврокомісії щодо заявки України на членство в ЄС, де однією з вимог є реформа Конституційного Суду України, ДСА України забезпечено організацію засідання Ради суддів України, на якому відповідно до вимог Закону України "Про Конституційний Суд України" призначено члена Дорадчої групи експертів та обрано заступника члена Дорадчої групи експертів, що є однією з умов проведення конкурсу для відбору кандидатур на дві вакантних посади судді Конституційного Суду України. У зв'язку з цим опрацьовано документи кандидатів щодо відповідності та допуску до конкурсного відбору осіб, які виявили намір обійняти посаду судді Конституційного Суду України, вимогам, установленим Конституцією України та Законом України "Про Конституційний Суд України", та в подальшому стосовно усіх кандидатів, допущених до конкурсного відбору, організовано спеціальну перевірку у порядку, передбаченому Законом України "Про запобігання корупції"

(<https://rsu.gov.ua/ua/news/rada-suddiv-ukraini-dopustila-do-konkursu-na-posadu-suddi-ksu-7-kandidativ-dokumenty-akih-potrebuvali-vipravlen-ta-utocnen>).

Забезпечено проведення засідань робочої групи з оновлення Кодексу суддівської етики, необхідність якої викликана Висновком Консультативної ради європейських суддів про свободу вираження поглядів суддів №25, який було представлено 2 грудня 2022 р. у м. Страсбурзі.

Опрацьовано та підготовлено Радою суддів України проекти пропозицій щодо внесення змін або доцільності прийняття стосовно 106 законопроектів, що надходили протягом 2023 року від Верховної Ради України, Вищої ради правосуддя.

Крім того, протягом 2023 року зареєстровано та опрацьовано 400 (в 2022 р - 373) звернень (скарг) та 3 081 (в 2022 р. - 2 007) лист, що надійшли до Ради суддів України.

19. Зв'язки з громадськістю та медіа

З метою виконання функцій, передбачених статтею 152 Закону №1402, ДСА України здійснює комунікаційну діяльність з медіа та суспільством.

Так, протягом 2023 року ДСА України проводилась робота з налагодження ефективної комунікації судової влади з українським суспільством та співпраця із медіа щодо сприяння в організації та підготовці матеріалів, що пов'язані з діяльністю судової влади в умовах воєнного стану.

З метою забезпечення оперативного та об'єктивного висвітлення діяльності органів судової влади у медіа ДСА України протягом звітного року надавала методичну допомогу пресслужбам загальних та апеляційних судів з питань висвітлення розгляду судових справ про воєнні злочини, реагування на кризові й конфліктні ситуації, організації онлайн трансляцій судових засідань щодо суспільно-значимих та резонансних справ.

Протягом року здійснювались заходи з наповнення інформацією та адміністрування вебсайтів Ради суддів України, ДСА України, Етичної ради та офіційного вебпорталу судової влади.

Всього за 2023 рік підготовлено та розміщено 144 (в 2022 р – 144) інформаційних повідомлення на офіційний вебсайт Ради суддів України та 258 (в 2022 р - 310) - на офіційний вебсайт ДСА України.

Окрім цього, на сайтах розміщувалася оперативна інформація з урахуванням обмежень в умовах воєнного стану, що стосується наборів відкритих даних, нормативно-правових документів, бюджетної політики, конкурсних процедур на зайняття вакантних посад державної служби, фінансової звітності, ефективності роботи судів, питань гендерної рівності, рішень Ради суддів України тощо.

Здійснювалось інформаційне супроводження публічних заходів, у яких брали участь керівники ДСА України та Ради суддів України, зокрема, судово-юридичних форумів, конференцій, семінарів, круглих столів, засідань робочих груп, робочих зустрічей тощо.

З метою оперативного інформування громадськості та представників судової влади про роботу судової системи в умовах воєнного стану ведеться Телеграм-канал "ДСА України & Судова влада", який має понад 4 тисячі підписників (в 2022 р. – понад 4 500). На вказаному телеграм-каналі оперативно розміщуються новини, що стосуються судової влади України, інформація про відновлення роботи судів на деокупованих територіях, діяльність органів суддівського самоврядування, інших органів та установ системи правосуддя, надання міжнародної допомоги тощо.

ДСА України надавала методичну допомогу пресслужбам судів з питань ефективної судової комунікації у справах про воєнні злочини, забезпеченні доступу національних та іноземних медіа до інформації про судові процеси у справах про воєнні злочини й кризових комунікацій під час війни.

Розроблено та схвалено рішенням Ради суддів України від 04 травня 2023 р. №18 проєкт Концепції розвитку комунікаційної політики судової влади (розміщено за посиланням: <https://rsu.gov.ua/ua/documents?id=146&page=5&per-page=8>) Особливості Концепції полягають не тільки у потребі вдосконалення комунікаційних питань, а й в якісно новому рівні подачі інформації, більш широкому залученні до комунікації суддів-речників та голів судів, особливо це стосується голів трискладових судів. Проєкт Концепції розвитку комунікаційної політики судової влади надіслано до апеляційних судів України (для обговорення в межах апеляційних округів), Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Верховного Суду, Вищого антикорупційного суду, Служби судової охорони, Національної школи суддів України для обговорення та надання пропозицій.

Оновлення комунікаційної політики судової влади пов'язано як з викликами сьогодення (війна, відсутність необхідного фінансування, плинність кадрів та нестача суддів у судах), так і з необхідністю активної присутності судової влади в медіапросторі.

ДСА України спільно з громадською організацією "Вектор прав людини" в межах проєкту "Судові комунікації справ щодо воєнних злочинів" за організаційного сприяння Ради суддів України розроблено посібник "Керівні принципи комунікації судових процесів та рішень про воєнні злочини. Для судів першої та апеляційної інстанцій" (далі - Керівні принципи). Головною метою створення посібника є - посилення спроможності судової влади у частині здійснення комунікаційної діяльності щодо справ про воєнні злочини. В основу посібника закладено принципи проєкту Концепції розвитку комунікаційної політики судової влади.

Рішенням Ради суддів України від 02 листопада 2023 р. №47 схвалено Керівні принципи та рекомендовано судам їх використовувати у здійсненні комунікаційних заходів у справах про воєнні злочини, в тому числі при розміщенні інформації на веб-порталі судової влади та сторінках судів, у соціальних мережах, підготовці та висвітленні судових процесів у даній категорії справ (розміщено за посиланням: <https://rsu.gov.ua/ua/documents?id=146&page=2&per-page=8>).

Проведена підготовка та інформаційний супровід XIX позачергового з'їзду суддів України, який відбувся 11-13 січня 2023 р., а саме: візуалізація головних етапів діяльності судової влади з початку повномасштабного військового вторгнення російської федерації на територію України; підготовка та розміщення інформаційних повідомлень та відеосюжетів; забезпечення трансляції на YouTube-каналі Ради суддів України <https://www.youtube.com/@user-cm1lm2ln6o/videos>

20. Робота із зверненнями громадян та запитами на публічну інформацію

На виконання вимог Закону України "Про звернення громадян" у 2023 році ДСА України опрацьовано 3 110 звернень громадян, що на 24 % більше, ніж у 2022 році (всього 2 511 звернень).

Особлива увага під час опрацювання звернень громадян приділяється зверненням Героїв Радянського Союзу, Героїв Соціалістичної Праці, осіб з інвалідністю внаслідок війни тощо.

Найактуальнішими питаннями, з якими звертаються громадяни до ДСА України в порядку, визначеному Законом України "Про звернення громадян", є: неналежна організація роботи суду; неналежна організація роботи територіальних управлінь ДСА України; неналежне фінансове забезпечення оплати праці працівників апаратів судів; повернення помилково зарахованих до бюджету коштів; неправомірні дії суддів.

На виконання вимог Закону України "Про публічну інформацію" у 2023 році ДСА України опрацьовано 1 302 запити на публічну інформацію, що на 65 % більше, ніж у 2022 році (всього 788 запитів).

Запитувачі зверталися із запитами на публічну інформацію з таких питань: діяльності ДСА України; організації роботи судів; надання статистичної інформації; фінансового забезпечення судів та оплати праці працівників апаратів судів; надання інформації про внесення електронних копій судових рішень до

Єдиного державного реєстру судових рішень; впровадження та функціонування ЄСІТС; надання інформації про порядок сплати судового збору; надання інформації про перебування справ у провадженні судів.

Також ДСА України в межах повноважень постійно надавалися роз'яснення у вигляді інформаційних листів та методичних рекомендацій з питань застосування окремих положень законодавства з питань судоустрою і статусу суддів, виконання судових рішень, забезпечувалося надання матеріалів судової практики, необхідних для використання в роботі територіальних управлінь ДСА України.

21. Інформація про документообіг у ДСА України

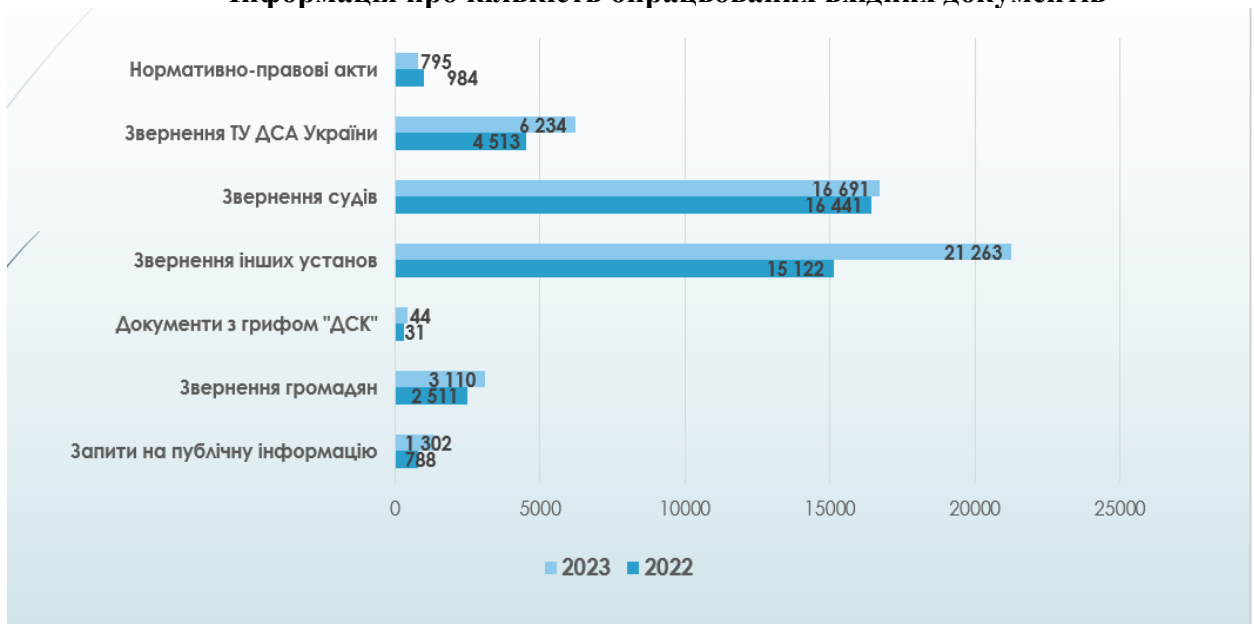
З метою виконання функцій, передбачених статтею 152 Закону №1402, в ДСА України організовано ведення діловодства, забезпечується дотримання єдиного порядку документування, створення управлінських документів, роботу із службовими документами, а також порядок їх архівного зберігання в ДСА України.

У 2023 році ДСА України опрацьовано 73 419 документів, що на 17 576 документів (31,5 %) більше, ніж за 2022 рік (55 843).

Так, надійшло 49 439 вхідних документів, що на 12 348 (33,3 %) більше, ніж у 2022 році (37 091), з них:

нормативно-правові акти	– 795 (у 2022 році – 984);
звернення ТУ ДСА України	– 6 234 (у 2022 році – 4 513);
звернення судів	– 16 691 (у 2022 році – 16 441);
звернення інших установ	– 21 263 (у 2022 році – 15 122);
документи з грифом "ДСК"	– 44 (у 2022 році – 31);
звернення громадян	– 3 110 (у 2022 році – 2 511);
запити на публічну інформації	– 1 302 (у 2022 році – 788).

Інформація про кількість опрацьованих вхідних документів

Вхідних документів, пов'язаних із виконанням Закону України "Про виконавче провадження", якими визначено, що ДСА України є стягувачем за рішеннями про стягнення судового збору, про накладення штрафу (як засобу процесуального примусу), у звітному періоді 2023 року надійшло у кількості 10 825 документів.

Також у зв'язку з набранням чинності з 12 жовтня 2023 р. Закону України від 20.09.2023 № 3384-IX "Про внесення змін до деяких законів України про визначення порядку подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, в умовах воєнного стану" збільшилось надходження запитів для забезпечення проведення спеціальної перевірки, передбаченої Законом України "Про запобігання корупції", у кількості 3 716 документів.

У 2023 році зареєстровано 596 наказів з основної діяльності (у 2022 році – 494) та 8 доручень Голови ДСА України, або особи, яка виконує його функції (у 2022 році – 10).

У звітному періоді всього підготовлено та зареєстровано 23 376 вихідних документів, що на 11 140 документів (91 %) більше, ніж у 2022 році (12 236), в тому числі відповіді на звернення громадян – 2 910 (у 2022 році – 2 466), відповіді на запити на публічну інформацію – 1 235 (у 2022 році – 751).

Інформація про кількість зареєстрованих вихідних документів

Відправлено поштової кореспонденції у кількості 24 774 документи, що на 6 532 документи (35,8 %) більше, ніж у 2022 році (18 242).

У 2023 році в ДСА України підлягало виконанню та перебувало на контролі 8 027 завдань (у 2022 році – 5 141 завдання), що становить 16,2 % від загальної кількості отриманих вхідних документів (49 439).

З них перебувало на "особливому контролі" – 2 346 (у 2022 році – 1 658), на "звичайному контролі" – 6 272 (у 2022 році – 3 483).

У звітному періоді розглянуто 1 338 запитів на публічну інформацію, з урахуванням запитів, що залишились на розгляді з попереднього періоду (у 2022 році – 789). За результатами розгляду запитів на публічну інформацію ДСА України розглянула всі отримані запити на публічну інформацію у строки, визначені статтею 20 Закону України "Про доступ до публічної інформації".

Звернень громадян у звітному періоді розглянуто 3 015, з урахуванням звернень, що залишились на розгляді з попереднього періоду (у 2022 році – 2 523). За результатами розгляду звернень громадян: виконано вчасно – 2 191; виконано із порушенням строку – 824.

Крім того, щомісяця проводилась робота з підготовки звіту про документообіг та стан виконавської дисципліни в ДСА України.

Здійснювалась робота з прийняття справ від структурних підрозділів ДСА України до архіву ДСА України, надання методичної допомоги структурним підрозділам із зазначених питань, видавання справ, надання витягів та копій з архівних матеріалів відповідно до запитів працівників ДСА України, звернень громадян, суддів, працівників апаратів судів.

Відповідно до укладених договорів у 2023 році упорядковано документи ДСА України постійного та тривалого термінів зберігання за 2019 - 2020 роки у кількості 469 справ та розміщено в архіві ДСА України, відібрано для вилучення документи тимчасового зберігання за 2016 - 2020 роки в кількості 2 737 справ.

Також у 2023 році організовано та проведено сім засідань експертної комісії ДСА України та одне засідання комісії з питань роботи із службовою інформацією.

22. Нормативи кадрового, фінансового, матеріально-технічного та іншого забезпечення судів

Відповідно до частини п'ятої статті 153 Закону України № 1402, пункту 11 Положення про ДСА України, затвердженого рішенням ВРП від 17.01.2019 № 141/0/15-19, ДСА України розробляє та подає на затвердження Вищій раді правосуддя нормативи кадрового, фінансового, матеріально-технічного та іншого забезпечення судів.

Згідно із підпунктами 2.1.4.5.2 - 2.1.4.5.5 очікуваного стратегічного результату 2.1.4.5 проблеми 2.1.4 підрозділу 2.1 розділу 2 заходів з виконання Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 04.03.2023 № 220, визначено розроблення, доопрацювання, затвердження нормативів кадрового, фінансового, матеріально-технічного та іншого забезпечення судів, їх оприлюднення.

Про необхідність розроблення таких нормативів також зазначено в рішенні Вищої ради правосуддя від 20.07.2023 № 740/0/15-23.

Наказом ДСА України від 14.08.2023 № 384 (із змінами) утворено робочу групу з розроблення проектів нормативів кадрового, фінансового, матеріально-технічного та іншого забезпечення судів (далі – робоча група) та затверджено її склад, до якого увійшли представники від Комітету Верховної Ради України з питань правової політики, Міністерства фінансів України, Вищої ради правосуддя, суддівського самоврядування (члени Ради суддів України),

Верховного Суду, вищих спеціалізованих судів, Національної школи суддів України, Проекту ЄС "Право-Justice", а також керівники структурних підрозділів ДСА України, відповідно до напрямів діяльності очолюваних структурних підрозділів.

З урахуванням завдань, покладених на робочу групу, на дату подання звіту:

1) відбулось сім її засідань (28.09.2023, 12.10.2023, 19.10.2023, 07.12.2023, 15.02.2024, 22.02.2024, 28.02.2024);

2) затверджено Положення про робочу групу з розроблення проєктів нормативів кадрового, фінансового, матеріально-технічного та іншого забезпечення судів, орієнтовний план дій щодо розроблення згаданих проєктів, план діяльності робочої групи та орієнтовний графік її засідань;

3) схвалено, визначені членами робочої групи, дефініції термінів, складові та структуру проєктів нормативів;

4) здійснений збір матеріалів, експертних досліджень, висновків тощо, які проводились міжнародними партнерами з розвитку з питань, які є предметом діяльності робочої групи;

5) проведено онлайн-опитування суддів, працівників апаратів судів та територіальних управлінь ДСА України щодо окремих питань та пропозицій до проєктів нормативів, за результатами узагальнення відповідей, наданих учасниками згаданого опитування (885 учасників), підготовлено аналітичний звіт, який 07.12.2023 розглянуто на засіданні робочої групи та оприлюднено на офіційній вебсторінці ДСА України офіційного вебпорталу "Судова влада України" (<https://dsa.court.gov.ua/dsa/pres-centr/news/1533885/>);

6) розроблено проєкти: нормативів кадрового, фінансового, матеріально-технічного забезпечення судів, Методики розрахунку чисельності суддів судів першої та апеляційної інстанцій та Методики розрахунку прогнозованої кількості справ судів першої та апеляційної інстанцій, які схвалені на засіданнях робочої групи від 15.02.2024 та від 28.02.2024.

Оскільки рішенням ВРП від 12.12.2023 № 1256/0/15-23 рекомендовано Голові ДСА України або особі, яка виконує його обов'язки, подати зазначені проєкти нормативів на розгляд Вищої ради правосуддя не пізніше 1 березня 2024 року з урахуванням позиції Міністерства фінансів України щодо нормативів фінансового та матеріально-технічного забезпечення судів, то листом від 20.02.2024 № 16-5388/24 ДСА України надіслано на погодження до Міністерства фінансів України проєкти нормативів фінансового та матеріально-технічного забезпечення судів, схвалені на засіданні згаданої робочої групи від 15.02.2024. Міністерство фінансів України листом від 28.02.2024 № 08020-03/2-6/5987 висловило свою позицію щодо згаданих проєктів нормативів.

З метою виконання вимог законодавства, ДСА України, листом від 29.02.2024 № 16-6234/24, надіслано до Вищої ради правосуддя схвалені робочою групою проєкти нормативів кадрового, матеріально-технічного та фінансового забезпечення судів.

Затвердження визначених проєктів нормативів в подальшому сприятиме прозорості бюджетного процесу, формування бюджетного запиту для фінансування потреб судів та повноти відображення фінансових потреб судової

системи, а також забезпечить розподіл бюджетних ресурсів у судовій системі на підставі об'єктивних та чітко визначених критеріїв.

Завдяки зазначеним нормативним механізмам забезпечується фінансова незалежність судів та судової влади в цілому.

Пріоритети ДСА України на 2024 рік

1. Підвищення ефективності судового адміністрування.
2. Прозоре планування та розподіл бюджетних ресурсів.
3. Забезпечення належного рівня оплати праці працівників апаратів судів.
4. Забезпечення судів належними приміщеннями та зміцнення матеріально-технічної бази судів.
5. Здійснення заходів у сфері цифровізації правосуддя.

Державна судова адміністрація України

*01601, м. Київ, вул. Липська, 18/5
тел. (044) 277 76 00, факс (044) 277 76 11, inbox@court.gov.ua*